

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Öncü ÇOCUK

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN-2018
SAYI: 86

SAYI 86

NİSAN / MAYIS / HAZİRAN 2018
SAYI 86

Sahibi

Türk Standartları Enstitüsü Adına
Sebahittin Korkmaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Necmettin Güneri

Yayın Yönetmeni
Serap Zeyrek

Editör
Sevilay Ürün

Yönetim Yeri

Türk Standartları Enstitüsü
Basın Yayın Müdürlüğü
Necatibey Caddesi No: 112 Bakanlıklar /Ankara
Telefon: 0312 416 65 15
e-posta: surun@tse.org.tr

Abonelik

Adem Dağlı
Telefon: 0312 416 67 47
e-posta: adagli@tse.org.tr

Yayın Türü: Yerel Süreli
Basım Tarihi: Mayıs 2018
Baskı: İleri Basım Mat. Amb. Reklam Tanıtım ve
Yay. ve Teknik Hiz. Tic. A.Ş.
Telefon: 0212 454 32 55

İllüstrasyon
Ali Osman Polat

Yapım, Tasarım ve Baskı
İleri Basım Mat. Amb. Reklam Tanıtım ve Yay.
ve Teknik Hiz. Tic. A.Ş.
Telefon: 0212 454 32 55

İçindekiler

- **GÜNDEM**
Müzeler, 23 Nisan, 19 Mayıs.....04-07
- **DOĞANIN İÇİNDEN**
İzcilik ve Kamp.....08-09
- **ÖNCÜ YOLLARDA**
Şanlıurfa10-13
- **BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?**
İlginç Bilgiler.....14-15
- **ONSUZ ASLA**
Suyun İnsanlar İçin Önemi.....16-19
- **TARİHİN PENCERESİ**
İnka Medeniyeti.....20-23
- **MESLEĞİN ERBABI**
Yemenicilik.....24-27
- **KİTAP KURDU**
Sizler İçin Kitap Tanıtımı.....28-29
- **MERAKLI ÖNCÜ**
Neden Esneriz?.....30-31
- **KONUMUZ STANDART**
Bayrakta Standart.....32-33
- **POSTER**
Türk Bayrağı.....34-35
- **SPOR YAP SAĞLIKLI KAL**
Bisiklet Kullanmanın Faydaları.....36-37
- **KONUK YAZARIMIZ**
Roald Dahl.....38-39
- **BİLİME YOLCULUK**
Yapay Arı Kolonijisi Modeli.....40-41
- **ÖNCÜ BİLİM**
Elon Musk.....42-45
- **MEDENİYET YOLCULUĞU**
Tıbbi Görüntüleme Cihazları.....46-49
- **NE İDİM NE OLDUM**
Ağaç Kağıda Nasıl Dönüşür?.....50-53
- **EĞLENCE ZAMANI**
Evde Pizza Yapımı.....54-55
- **ENERJİMİZ BOL OLSUN**
Suyumuzu Tasarruflu Kullanalım.....56-58
- **SÖZÜN KISASI**
Steve Jobs.....59
- **BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR**
Trafik ve İlk yardım Haftası.....60-61
- **BULMACALAR VE ÇÖZÜMLERİ**.....62-66

Merhaba Arkadaşlar,

Yeni bir sayıda sizlerle birlikte olmanın heyecanını yaşıyoruz. Tabii ki bir eğitim - öğretim yılının bitmesi ile de biraz hüzünlüyüz. Hepinizin başarılı, mutlu bir yıl geçirdiğini ümit ediyoruz. Şimdi önünüzde uzun bir tatil dönemi var. Tatilde eğlenmek ve dinlenmek hepinizin hakkı.

Yeni sayımızda sizlere çok güzel bir dergi hazırladık.

Sevgili arkadaşlar dergimizin bu sayıdaki gündem konuları 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı ve Müzeler Haftası.

Dergimizin bu sayısında okuyacağınız İzcilik ve Kamp yapmak

ile ilgili bilgiler sizi de birer izci olmaya heveslendirebilir.

Arkadaşlar biliyorsunuz Onsuz Asla köşemizde bizler için hayati önem taşıyan konulara değinmeye çalışıyoruz. Bu sayımızda da konumuz "Su". Konuyla ilgili yazımızda vücudumuzdaki su oranından, suyun kullanım alanlarına, su kaynaklarına ve su tasarrufuna kadar birçok bilgiyi bulabilirsiniz.

"Tarihin Penceresi"nde çok eski bir medeniyet olan İnka'lar hakkında bilgi vermeye çalıştık. Tarihi Peru şehrinin görsellerinin ilginizi çekeceğini düşünüyoruz.

"Meraklı Öncü" bu seferde neden esnediğimizi merak ederek konuyu enine boyuna araştırdı.

Sevgili arkadaşlar standartlar

hayatımızda önemli bir yer tutuyor. Hayatımız boyunca kullandığımız birçok şeyin bir standardı var ve ülkemizde bu standartları Türk Standartları Enstitüsü hazırlıyor. Biz de bu standartlardan bazılarını kısaca sizlere anlatmak, öğretmek istiyoruz. Bu sayımızda da Türk Bayrağı'nın standardını sizlere anlattık ve orta sayfamızda standart ölçülerinde bir bayrak posterini sizlere hediye olarak hazırladık.

Arkadaşlar konuk yazarımız Roald Dahl, Yapay Arı Kolonisi Modali çalışmalarıyla Prof.Dr. Derviş Karaboğa ve bilimin çılgın çocuğu diye anılan Elon Musk ile ilgili yazılarımızı zevkle okuyacağınıza inanıyoruz.

Hepinize güzel bir tatil ve keyifli okumalar diliyoruz.

Müzeler (18 - 24 Mayıs)

Cumhuriyet Müzesi (II. TBMM Binası)

* Merhaba Arkadaşlar,
Bilindiği üzere 18- 24 Mayıs tarihleri bütün dünyada "Müzeler Haftası" olarak kutlanır. Her yıl bu hafta dolayısıyla eski eserleri korumanın önemi anlatılır, milli kültür ve tarih bilgilerimiz zenginleştirilir. Müzeler; arkeoloji, tarih, güzel sanatlar, doğa bilimleri, teknik ve sanayi ile ilgili tarihi eserlerin sergilendiği kurumlardır. Kültür varlıklarıyla dolu olan ülkemizde tarihimizi, zenginliklerimizi daha yakından tanımak için müzelerimizi ziyaret etmeyi unutmamalıyız. Çünkü sahip olduğumuz tarihi eserleri korumak ve ona sahip çıkmak bir yurttaşlık görevidir.

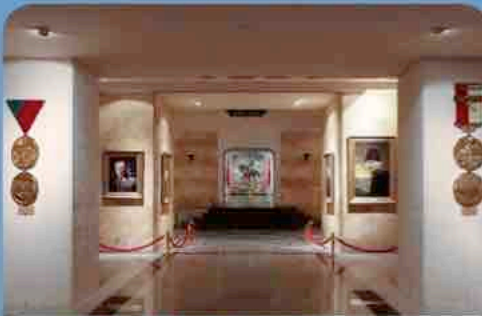
Kültür, sanat, bilim ve tarihle ilgili eski eser ve eşyaların toplanıp korunarak halka tanıtıldığı ve sergilendiği yerlere "müze" denir.

Müzelerde sergilenen tarihi belgeler, anıtlar ve eski kalıntılar bize geçmiş yıllarda yaşamış insanların düşünce, inanç ve yaşam tarzı hakkında bilgi verir. Böylece örf, adet, gelenek ve sanat değerlerimiz daha iyi anlaşılır. Bir ülkenin kültürel zenginliği müzelere verdiği değerle ölçülebilir. Çünkü müzeler o ülkenin bilim, sanat, tarih ve kültürel açıdan ne kadar zengin olduğunu gösterir. Bu yüzden

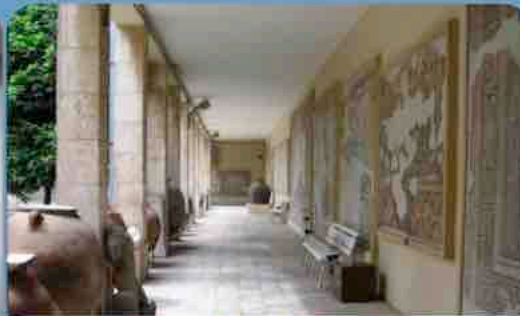
müzeler geçmişten bugüne, bugünden yarına bırakılacak en değerli mirastır. Müzeler Haftası da bu çok değerli mirasları görüp tanımak ve önemini anlamak için büyük bir fırsattır.

Paris'te Louvre Müzesi, Petersburg'ta Ermitaj müzesi, Pekin'de Çin Ulusal Müzesi, New York City'de Metropolitan Sanat Müzesi, Londra'da British Museum en çok ziyaret edilen müzeler arasındadır. Ülkemiz, müze zengiliği bakımından dünyanın sayılı ülkelerinden biridir. Atatürk Müzesi, Su Müzesi, Etnografya Müzesi, Zeugma Mozaik Müzesi, Anadolu Medeniyetleri Müze-

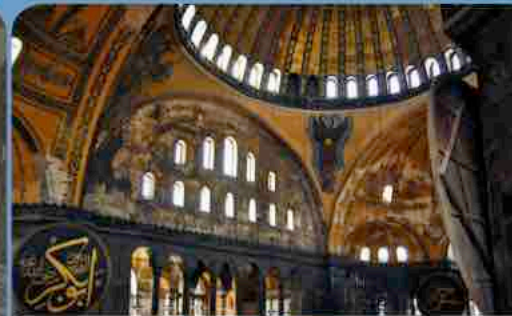
si, Bursa Kent Müzesi, Modern Sanatlar Müzesi, Sağlık Müzesi, Askeri Müze, Sait Faik Abasıyanık Müzesi, Basın Müzesi ülkemizdeki önemli müzelerden bazılarıdır. Topkapı Sarayı Müzesi, Ayasofya Müzesi, İslam Eserleri Müzesi ve diğer bir çok müze milyonlarca yerli ve yabancı turistini ilgisini çekmekte ziyaret edilmektedir. Güzel bir program yaparak yaşadığınız şehirlerdeki müzeleri mutlaka ziyaret edin. Yeni ne kadar çok şey öğrendiğinize inanamayacaksınız. Gezdiğiniz müzeleri arkadaşlarınıza anlatmayı da unutmayın...

Kurtuluş Savaşı Müzesi

Hatay Arkeoloji Müzesi

Ayasofya Müzesi

23 NİSAN

ULUSAL EGEMENLİK VE
ÇOCUK BAYRAMI

— ★ ★ ★ —
KUTLU OLSUN

Her milletin tarihinde anma-ya ve kutlamaya değer ulusal günleri, milli bayramları ve haftaları vardır.

Toplumlar kendileri için önemli bir olay ya da hatıranın taze tutulması, geçmişin güncellenmesi ve kalıcı hale getirilmesi için çeşitli temsil ve sembollerle bazı etkinlikler düzenlerler.

İşte o günlerden biri de ülkemizde ve dünyada çocukların büyük bir coşku ile kutladıkları "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" dır.

Atatürk'ün "En beğendiğim ese-

rim" dediği Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de Ankara'da kuruldu. Meclisin kurulmasının ardından ulusumuz işgal devletlerinin ülkemiz topraklarından atılması ve bağımsızlığın kazanılması için topyekun savaşırken, Gazi Mustafa Kemal Atatürk yeni bir devletin kuruluşunu hazırlamıştır. 1 Kasım 1922'de saltanat kaldırılmış, 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin edilmiş ve Türk milleti, kendi ülkesinin sahibi olmuştur. 23 Nisan sadece "Çocuk Bayramı" değil, Ulusal egemenliğimizin de simgesidir.

Atatürk, ulusal egemenliği armağan ettiği siz çocuklara ses-

lenmiş ve "Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler geleceğin bir gülü, yıldızı ve ikbal ışığısınız. Memleketi asıl ışığa boğacak olan sizsiniz." demiştir.

Mustafa Kemal Atatürk, geleceğin çocukların elinde olduğuna inanmış ve bu nedenle sizlere büyük önem vermiştir. Dünyadaki tek çocuk bayramı olan 23 Nisan, Atatürk'ün çocuklara verdiği önemi ve sevgiyi göstermektedir.

Hepimizin Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlu olsun.

19 MAYIS ATATÜRK'Ü ANMA, GENÇLİK VE SPOR BAYRAMIMIZ KUTLU OLSUN

*Ey Türk Gençliği!
Birinci vazifen Türk istiklâlini,
Türk Cumhuriyeti'ni, ilelebet muhafaza ve
müdafaa etmektir.*

K. Atatürk

19 Mayıs 1919 tarihi Milli Mücadele'nin başlangıç tarihidir.

Çünkü 16 Mayıs 1919'da Bandırma Vapuru ile hareket eden Mustafa Kemal Atatürk bu tarihte yani 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basmıştır. İtilaf Devletleri tarafından işgal edilen güzel yurdumuzu kurtarmak için bu tarihten itibaren çalışmalar başlatan Mustafa Kemal Atatürk üç yıl boyunca amansızca devam edecek olan istiklal ve bağımsızlık mücadelemizin de fitilini ateşlemiş ve nihayetinde vatanımız düşman işgalinden tamamen kurtarılmıştır.

Daha sonrasında ise cumhuri-

yet ilan edilmiştir. Atatürk'ün, Samsun'a varış tarihi olan 19 Mayıs tarihi Atatürk'ün isteği üzerine "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak ilan edilmiştir. Zira Atatürk Türk gençliğini seviyor, onlara sonsuz bir güven besliyor ve Türkiye'nin istikbalinin onların ellerinde ve omuzlarında yükseleceğini çok iyi biliyordu. Bu nedenle Cumhuriyeti Türk gençliğine emanet etmiştir.

Gençliğe hitaben yaptığı konuşmasında Atatürk: "Ey Türk Gençliği! Birinci ödevin; Türk bağımsızlığını, Türk Cumhuriyetini sonsuza değin korumak ve savunmaktır. Varlığının ve geleceğinin biricik temeli bu-

dur. Bu temel senin en değerli güven kaynağıdır." demektedir.

İşte Atatürk Kurtuluş Savaşımızın başlangıcı sayılan ve kendi hayatının ve Türk milletinin hayatında önemli bir dönüm noktası olan 19 Mayıs'ı bayram ilan ederek Cumhuriyeti emanet ettiği Türk gençliğine bu sebeple armağan etmiştir.

19 Mayıs; 1981 tarihinden bu yana "Atatürk'ü Anma Günü" olarak da kutlanmaktadır. Bunun nedeni ise Atatürk'ün bir söyleşi sırasında: "Ben 19 Mayıs'ta doğdum" demesindedir.

Doğanın İçinden
İzcilik ve Kamp

Haydi İzciler Kampa

* Merhaba Arkadaşlar,
Sağlıklı bir yaşam sürmek istiyorsak doğa ile iç içe olmanın bize büyük faydası olacaktır. Tabiatın içinde bulunmak, temiz hava, su, güneş, doğal yiyecek ve içeceklerle beslenmek vücudumuzun hastalıklara karşı direncini artırır.

Üniformalı uluslararası bir spor dalı olan "izcilik" size doğanın içinde olma, eğlenme, dinlenme, yeni şeyler öğrenme ve sağlıklı kalma şansını sağlayabilir. Hem doğada kamp yapmak hem de doğayı koruyup geliştirmenin yollarını aramak sizlere ruhsal, bedensel, zihinsel ve ahlaki açıdan değer katar. Yaklaşan yaz tatilini şehirlerde geçirmek zorunda kalan arkadaşlarımız yaşadıkları şehirlerdeki izcilik kulüplerine katılabilirler. Bu sayımızda sizlere dikkatinizi çekeceğimizi umduğumuz "izcilik" hakkında bilgiler vereceğiz.

İzcilik Nasıl Ortaya Çıktı?

İzcilik ilk kez asker kökenli olan İngiliz Baden Powell'ın Hindistan ve Afrika'da ki görevinden döndükten sonra ülkesindeki gençlere yönelik eğitim sistemin yetersiz olduğunu düşünmesi ile ortaya çıkmış. Powell gençliğin sorunlarına çözüm olacak farklı bir eğitim faaliyeti ortaya koymayı amaçlar. Afrika'da tanıdığı çocukların doğa ile olan uyumları, cesur, atak ve huzurlu yaşamları doğal hayatı seven Powell'a "İzcilik" fikrini verir.

25 Temmuz 1907 tarihinde Brownsea adasında ilk izcilik kampını kuran Powell "Erkek Çocuklar İçin İzcilik" kitabını yayınlamaya izcilik teşkilatının temellerini atıp, tüm dünyada yayılmasını sağlamıştır.

İzciliğin Felsefesi Nedir?

İzcilik, doğayı koruyup geliştirmeyi, kişilerin kendi imkan ve becerileri ile doğada hayatta kalmalarını sağlamayı amaçlar. Böylece beden ve ruhen doğa ile uyum sağlayan insanlar, sağlıklı, zeki, cesur, vatansever ve insancıl bireyler olarak yetişir.

İzciliğin Temel Prensipleri Nedir?

Dünya İzcilik Bürosu tarafından belirlenen prensipleri temel alan faaliyetler Allah'a ve vatana karşı görevler, başkalarına karşı görevler, kendisine karşı görevler, izci andı ve türesine bağlılıktır. İzci Türesinde bir izcinin yaşamında uymağa çalışacağı kurallar

açıklanır. İzci olduğunda İzci Türesi o kişinin davranış biçimin haline gelir. Bütün izcilerin tabi olduğu, izciliğe kabul edildiğinde her izcinin uyması gereken kuralları içeren Türkiye izcilerinin Türesi 10 maddeden oluşmaktadır:

1. İzci sözünün eridir, şeref ve haysiyetini her şeyin üzerinde tutar.
2. İzci, yurduna, milletine, ailesine ve izci liderlerine sadıktır.
3. İzci, başkalarına yardımcı ve yararlı olur.
4. İzci, herkesin arkadaşı ve bütün izcilerin kardeşidir.
5. İzci, herkese karşı naziktir.
6. İzci, bitki ve hayvanları sever ve korur.
7. İzci, büyüklerinin sözünü dinler, küçüklerini sever ve korur.
8. İzci, cesurdur her türlü şartta neşeli ve güler yüzlüdür.
9. İzci, tutumludur.
10. İzci, fikir, söz ve hareketlerinde açık ve dürüsttür.

İzcilikte: Oba, Küme, Yavru, kurt, Öbek, Öbekbaşı, Kümebaşı, İzci, Obabaşı, Oymak ve Oymakbaşı gibi terimler kullanılır. Bu terimler izcinin yaş grubuna göre değişir. Örneğin, 7-11 yaş grubundaysanız oluşturduğunuz üniteye "Küme" adı verilir.

İzciler Neler Yapar?

Yapılan izcilik faaliyetleri kişisel ve bedensel gelişimleri birlikte yürütmeyi amaçlar. Buna göre, toplumsal ve milli değerler izcilik eğitimlerinde öğretilir. Ayrıca sağlıklı düşünme yeteneği de

kazandırılır. Aynı zamanda doğal ortamda yapılan spor etkinlikleri ile fiziksel gelişim ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları oluşturulması amaçlanır.

Gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerine ilkyardım, ateş yakma, düğüm atma gibi birçok etkinlikle başlanır. Her grubun önderleri öncülüğünde doğada uzun yürüyüşler, yemek yapma ve kamp kurma gibi etkinlikler ile birlikte doğayı koruma ve geliştirmeyi amaçlayan faaliyetler yürütülür.

İzcilik Faaliyetlerine Nasıl Katılacaksınız?

18 yaşından küçük her çocuk, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullardaki İzcilik kulüpleri ve diğer izcilik kulüplerine katılarak İzcilik çalışmalarında yer alabilirler. Bu faaliyetlere katılmak isteyenlerin velilerinden ve sağlık kurumlarından izin almaları yeterlidir.

Öncü Yollarda

Uygarlık Tarihinin Eski Bir Şehri:

Şanlıurfa

Şanlıurfa Balıklı Göl

Merhaba Arkadaşlar,

Ülkemizde ve dünyadaki gezilip, görülecek yerlere seyahat etmeye devam ediyoruz. Bu seferki seyahatimizi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ülkemizin en kalabalık dokuzuncu şehri olan Şanlıurfa'ya, halk arasındaki kısa adıyla Urfa'ya yaptık.

Urfa'da birçok şeyin ilkini ve en eskisini bulmak mümkün. Bu yüzden kentin sekiz bin yıllık tarihinde yaşananları bilmek şehri tanımak için önemli. Farklı medeniyetlerin ahenk içinde yaşadığı, Anadolu'nun bu mistik ve gizemli şehrinde neler yapmışız hep birlikte bakalım.

Göbekli Tepe

Dünyada bazı önemli şehirler vardır. Bu şehirler geçmişten günümüze tarih, bilim, hukuk, inanç, sanat, edebiyat, medeniyet gibi insanlık kültürünün oluşumuna ve gelişimine mekan olmuş önemli merkezlerdir. Bu şehirlerden bazıları; Batıda Atina ve Roma; doğuda Mekke, Medine, Kudüs, İskenderiye ve Urfa'dır.

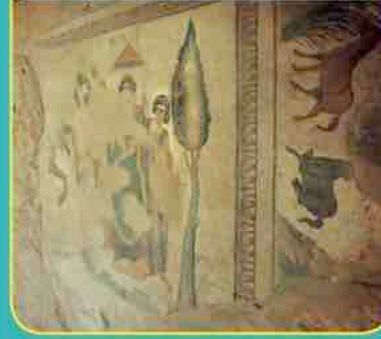
Urfa, arkeolojik bulgulara göre dünyanın en eski kenti, insanlık tarihinin başlangıcı, tüm insanlığın ortak ata yurdu olarak kabul ediliyor. Taşı toprağı tarihle yoğrulan ve tarihin her döneminde mutlaka izi bulunan bu şehirde yapılan arkeolojik çalışmalar, tarihin yeniden yazılmasına kaynaklık ediyor.

Balıkliğöl'ün hemen yanında yapılan arkeolojik kazılarda ortaya çıkarılan 12.000 yıllık dünyanın en eski heykeli, Türkiye'nin 5. büyük müzesi olan Arkeoloji Müzesi'nde sergileniyor.

İlk kez 1963 yılında İstanbul ve Chicago üniversitelerinden görevlilerinin yüzey araştırmaları sırasında fark ettiği, ancak önemli, 1994 yılında tarlasını karasabanla sürerken bulduğu oymalı taşı müzeye götüren Mahmut Kılıç sayesinde anlaşılan Göbeklitepe'deki kazı çalışmalarını, 1995 yılından bu yana Şanlıurfa Müzesi ve Berlin Alman Arkeoloji Enstitüsü ortaklaşa yürütüyor.

İnşaası Milattan önce 10000 yılına uzanan Göbeklitepe tarihteki en eski ve en büyük ibadet merkezi olarak biliniyor.

Göbeklitepe, Şanlıurfa'nın 20 kilometre kuzeydoğusundaki Örencik köyü yakınlarında, yaklaşık 300 metre çapında ve 15 metre yüksekliğinde geniş görüş alanına hakim bir konumda yer alıyor. Neolitik döneme ait Göbeklitepe, ilk tapınağın, dolayısıyla yeryüzündeki ilk inancın merkezi olabilmesi açısından önemli. Bu bölgede yaklaşık 20 tapınak tespit edilmiş ve şu ana kadar yalnızca 6 tapınak gün ışığına çıkartılmış. Göbeklitepe bu zamana kadar bilinen en eski yapıt ve tapınaktan 7500 yıl daha eskiye ait. Göbeklitepe'nin keşfine kadar bilinen en eski tapınak ise Malta'da bulunmakta ve 5000 yaşında. Göbeklitepe Ayrıca Stonehenge'den 7000, Mısır piramitlerinden ise 7500 yıl daha yaşlı...

Göbeklitepe'nin inşa edildiği dönemde insanoğlu bitki toplayan ve hayvanları avlayan küçük gruplar halinde yaşıyordu. Kayalık bölgelerden, büyük sütunların ve ağır taşların el arabaları ve yük hayvanları olmadan 2 kilometre taşınarak Göbeklitepe'ye getirilmesi için muhtemelen tarihte insanların ilk defa bu kadar kalabalık bir şekilde bir arada olması gerekmişti.

Bölgede yapılan araştırmalar ve elde edilen bulgular doğrultusunda önemli kültür bitkisi olan buğdayın atasının ilk olarak Göbeklitepe eteklerinde yetiştiği ortaya çıkarılmış.

Kazı çalışmalarında şimdiye kadar yabani hayvan figürlü 'T' biçimli dikili taşlar, 8-30 metre çapında dairesel ve dikdörtgen şekilli dünyanın en eski tapınak kalıntıları, çok sayıda yabani hayvan figürü, yaklaşık 12 bin yıl öncesine ait olduğu belirtilen 65 santimetre uzunluğunda insan heykeli gibi tarihi eserler bulunmuş. Tüm bu çalışmalarla bölgenin Cilalı Taş Devri yerleşimi olduğu anlaşılmıştır. Sahip olduğu özgün kültür varlıkları bakımından Urfa şehir merkezi, Göbeklitepe ve Harran ile "Dünya Kültür Mirası Aday Listesi" ne alınmıştır.

Böylesine zengin bir tarihi zenginliği olan Urfa'ya 'Camiler Kenti' denilse yanlış olmaz. Çünkü her köşesinde bir cami var. Buraya "Hanlar Şehri" diyeniniz de olabilir. Bu da yanlış olmaz. Çünkü Osmanlı döneminden kalma tam 11 tane büyük han var. "Çarşı Kent" diyenler de olabilir. Bunu diyenler de haklıdır. Urfa, İstanbul, Bursa ve Edirne'den sonra kapalı çarşı bakımından en önde gelen ilimizdir. "İsot Diyarı" diyenlerde haklıdır ki Urfa'lılar her pişirdiği yemeğe mutlaka isot katarlar.

Her metre karesi adeta açık hava müzesi olan ve kazılan her alandan adeta tarih fışkıran Urfa'nın özellikle Harran şehrindeki kültür varlıkları görülmeye değer. Tarihte üstlendiği misyonu ile Dünyanın ilk üniversitesi Harran'da bulunur.

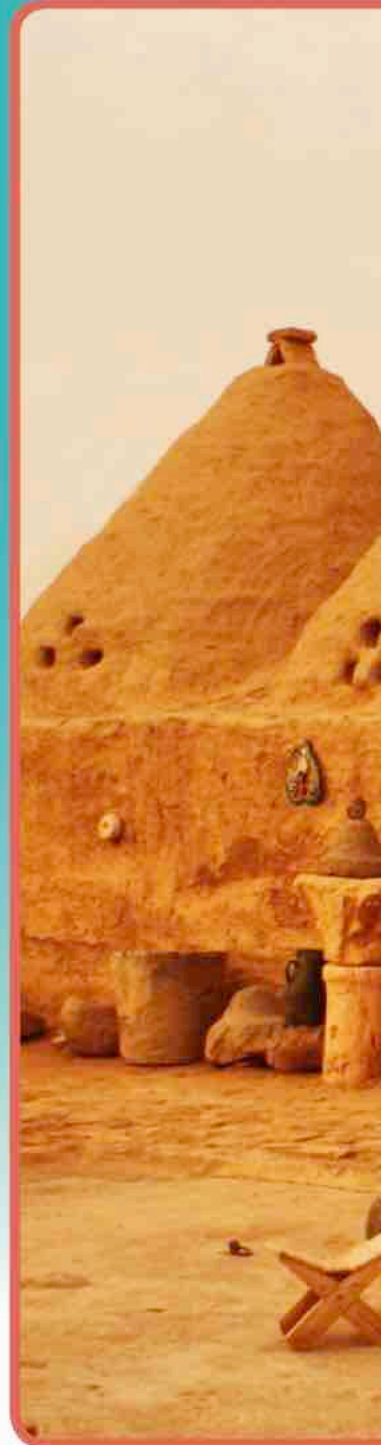
MÖ 3.200 yılına ait "Dünyanın En Eski Mozaïği" Siverek ilçesine bağlı Hasek Höyük'te bulunmuş ve arkeoloji literatürüne girmiştir.

Urfa, Karacadağ Kayak Merkezi ile "Kış Turizmi", Karaali Kaplıcaları ile "Termal Turizmi", Karacadağ ve Tektek Dağlarındaki özgün faunası ve bozkırlarda gezen ceylanlarıyla "Doğa ve Yayla Turizmi"; Fırat nehrinin suyuyla buluşan sahil şeritleri ve Saklı Cennet Halfeti tekne turları ile "Göl, Sahil ve Su Sporları Turizmi"; Urfa'ya özgü keşkek, keklik ve güvercinleri ile "Ornitoloji Kuşbilimi-Turizmi"; Geleneksel el sanatları, mutfak zenginliği ve damak lezzeti, Dünyaya nam salmış musiki ustaları, yaşanan ve yaşatılan otantik ve mistik yapısıyla "Kültür ve Folklor Turizmi" gibi turizm çeşitliliğinde de çok önemli bir yere sahiptir.

Özgürlüğüne ve topraklarına düşkün olan Urfalılar, Milli mücadele döneminde de farklılığını ortaya koyarak düşmanları topraklarından kovmuştur. Bu yüzden 1984 yılında Urfa'ya "Şanlı" unvanı verilmiştir.

İlk tarımın yapıldığı verimli toprağı ile geçmişte Mezopotamya'nın, bugün ise GAP'ın başkentidir.

Halkının cömertliği ve misafirperverliği dillere destan olmuş Urfa'da giderseniz mutlaka ikram edilen ciğer kebabının tadına bakın. Tatlı çeşitlerini de tavsiye ederim. :)

Şanlıurfa Kent Müzesi Balıklıgöl Heykeli

Halfeti Antik Kent

Urfa Kalesi - Mancınık

Harran Kümbet Evler

Bunları Biliyor musunuz?

Merhaba Arkadaşlar,

"Bunları Biliyor musunuz" bölümümüz de çok güzel ve özel bilgiler ile sizleri şaşırtmaya bu sayımızda da devam ediyoruz. Bakalım bu sayımızdaki ilginç bilgileri nasıl bulacaksınız?

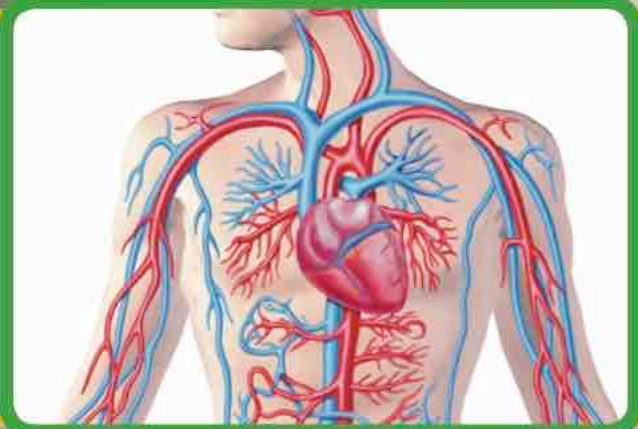
Bunları
biliyor
musunuz?

Köpekbalıklarının dişleri tek sıra halinde dizili değildir. Köpekbalıkları bir dişini kaybettiğinde, arka sıradaki bir diş yeniden çıkarak kaybolan dişin yerini alır.

Bunları
biliyor
musunuz?

Vücuttaki en büyük atardamar olan aortun çapı yaklaşık 3 cm'dir, yani ortalama bir bahçe sulama hortumu kadar kalındır. En ince kılcal damarların çapı ise yaklaşık olarak insan saçının kalınlığının onda biri kadardır.

Bunları
biliyor
musunuz?

Aynı anda hem nefes alıp hem de yutkunamayız. Yutkunma ve nefes alma süreçleri arasında koordinasyonu sağlayan bu sistem özellikle uyku esnasında hayatta kalmamız için gereklidir.

Bunları
biliyor
musunuz?

Cırcır böceklerinin ötme sıklığı hava sıcaklığı hakkında bilgi verir. Bunun için bir cırcır böceğinin 25 saniyede kaç kere öttüğünü sayın. Bu sayıyı üçe bölün ve bulduğunuz sayıya 4 ekleyin. Santigrat derece cinsinden hava sıcaklığını ölçmüş olursunuz.

Bunları
biliyor
musunuz?

Antarktika yanardağların bazıları buz tabakasının altındadır. Eğer bu yanardağlar faaliyete geçerse, buzı eritip deniz seviyesini yükseltebilirler.

Onsuz Asla Suyun İnsanlar İçin Önemi

Merhaba Arkadaşlar,

* Su hayattır. Tüm canlılar hayatlarını sürdürebilmek için suya ihtiyaç duyar. Su, oksijenden sonra gelen en önemli yaşam kaynağıdır. İnsan *
yemek yemeden haftalarca yaşayabilir fakat su içmeden ancak birkaç gün yaşayabilir.

Bilim insanları vücudumuzun yüzde 75'ini suyun oluşturduğunu belirtiyorlar. Beynin yüzde 85'inin, kanın yüzde 90'ının, kasların yüzde 75'inin, böbreklerin yüzde 82'si ve kemiklerin yüzde 22'sinin sudan oluştuğu biliniyor.

Arkadaşlar bu sayımızda suyun bedenimiz ve doğa için önemini, faydalarını, zararlarını, su israfının önüne geçmek için alınacak tedbirleri araştırdık. Haydi başlayalım.

Su hayattır. İnsan hayatı için nefesten sonra gelen en önemli hayati öğedir. Bedenimizin %75'i sudan oluşur. Su yaşamımızın sürdürülmesi için temel ihtiyaçlarımızdandır.

İnsan yemek yemeden haftalarca yaşayabilir ancak su olmadan birkaç gün yaşanabilir. Vücudumuza yeterli miktarda su alamazsak ciddi sağlık sorunları meydana gelir. Bedenimizin ısı dengesi, hücre içi yaşamın devamı, besinlerin yakılması, sindirilmesi su ile gerçekleşir.

Örneğin bir insan az su tükettiğinde bedendeki yağ oranı hemen yükselir, böbrekleri yeterli su alamayınca karaciğerin görevi ağırlaşır ve böbreğe zarar vermeye başlar. Vücut içindeki yağ enerjiye çevirmesi gere-

ken karaciğer görev yapamaz hale gelir ve yağların vücutta eritilmesi yavaşlar.

Su vücudumuzdaki tüm zararlı toksinlerin ter ve idrar yoluyla dışarı atılmasını da sağlar.

Yetişkin bir insan günlük ortalama olarak yiyeceklerle 1,2 litre, içeceklerle 1-2 litre su alır. Sebze ve meyve gibi besinlerin de yüzde 85-90'ı su olduğundan sıvı alımının bir kısmını bu yiyeceklerden karşılar.

İnsan vücudu günde ortalama günlük deri yoluyla 500 , akciğerlerle 300 , böbreklerden idrarla 1500 ve bağırsaklardan 200 mililitre su kaybeder. Bu miktarlar iklim koşullarına, hastalık durumuna ve spor yapıp yapmama durumuna göre değişir.

Vücuttaki su yoğunluğunun yüzde bir azalması susamamıza neden olur. Vücut suyunu fazla kaybettiğinde fiziksel performans ve konsantrasyon azalır, baş dönmesi meydana gelir. Daha ileri kayıplarda kusma, kas spazmı ve aşırı yorgunluk görülür.

Kullanılacak suyun temizliği de çok önemli bir konudur. Nereden nasıl geldiğini bilmediğimiz bir suyu kullanmamız söz konusu ise bu su mutlaka 3-5 dakika kaynatılmalıdır. Aksi takdirde suyun içindeki mikroplar ağır hastalıklara sebep olabilir.

Bazı insanlar suyu tek başına içmeyi sevmeyebilir. Bu kişiler açık çay, ev yapımı limonata, bitki çayları gibi içecekleri tercih edebilirler.

Kalorisi ve besin değeri olmayan asitli içeceklerden uzak durmak gerekir. Özellikle kola, hazır meyve suları çok şekerli ve boyalı olduğu için kilo alınmasına sebep olur. Evde sıkılmış meyve sularını tüketmek daha sağlıklıdır. Yine de bizim için en ideal sıvı; sudur.

Bol sebze ve meyve tüketimi de yine güzel bir alternatiftir. Örneğin karpuzun % 95'i sudur. Sofralarda bulunması hem kolay hem de ekonomiktir.

Yazın özellikle ayran tüketerek de hem kalsiyum ihtiyacınızı hem de sıvı ihtiyacınızı karşılayabilirsiniz.

Tüm bu nedenlerden dolayı günlük sıvı ihtiyacı mutlaka tamamlanmalıdır. Unutmayalım ki su, sağlıktır. Su içmek için susamayı beklemeyin. Vücudumuzun, hissettiğimizden çok daha fazla suya ihtiyacı var.

Her öğünden 15 dk önce 1-2 bardak su için ki; 20 dakikada doygunluk mesajı alan beynimizde, bu hissin oluşumunu hızlandırın. Hiçbir sıvı içeceğin suyun yerini tam anlamıyla tutmadığını da unutmayın.

Dünyadaki ve Ülkemizdeki Temiz Su Kaynakları

Dünyamızın yüzde 70'i suyla kaplıdır. Ancak bu suyun yüzde 97,5'i tuzlu su olduğundan insan tüketimine uygun değildir.

Nüfusun hızla artması, buna karşılık su kaynaklarının sabit kalması sebebiyle su ihtiyacı her geçen gün artmaktadır.

Dünyada kişi başına su tüketimi yılda ortalama 800 metreküp civarındadır. Dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 20'sine karşılık gelen 1,4 milyar insan yeterli içme suyundan mahrum olup, 2,3 milyar kişi sağlıklı suya hasrettir.

Yapılan tahminlere göre 2050 yılında su sıkıntısı çeken ülkelerin sayısı 54'e, bu şartlarda yaşamak zorunda kalan insanların sayısı 3,76 milyara yükselecektir. Bu durum 2050 de 9,4 milyar olması beklenen dünya nüfusunun yüzde 40'ının su sıkıntısı çekeceğini gösterir.

Yeryüzünde her yıl çoğunluğu çocuk olmak üzere 2 milyon insan uygunsuz su kullanımı ve

Suyunu İsrâf Etme!...

Suyun Tasarruflu Kullanılması İçin Bizler Birey Olarak Neler Yapabiliriz?

Mutfak:

Evde harcanan suyun yüzde 10'u mutfakta kullanılır. Pişirme, temizleme, yıkama ve temizlik için suyu kullanırken biraz dikkat ve itinayla su israfını önleyebilirsiniz.

Çamaşır:

Evde harcadığımız suyun yüzde 15-20'si çamaşır yıkamak için kullanılır. Çamaşır için sadece su değil, enerji ve deterjan da harcanır. Çamaşır makinenizi tamamen doldurduğunda çalıştırın.

Banyo:

Evde en çok su banyoda harcanır. Günlük harcamamızın yüzde 40'ı banyodadır. Banyo suyunun ısınmasını beklerken suyu bir kovaya doldurun. Yıkanaacağınız zaman küveti doldurmayı değil, duş yapmayı tercih edin. Küvette yıkanmak isterseniz sadece yarısını doldurun. Banyo suyunuzun akıp gitmesine izin vermeyin. Daha kısa süre duş yapın.

Tuvaletinizi çöp kutusu gibi kullanarak elinize geçenleri atmayın. Gereksiz yere sifonu çekmeyin. Dişlerinizi fırçalarken, yüzünüzü yıkarken suyu akar vaziyette bırakmayın.

Musluklar:

Musluklarınız su damlatıyorsa mutlaka tamir ettirin. Su kısıtlığı çekmemek için suyun her damlasını tasarruflu kullanmak zorundayız.

kötü hijyenik şartlar neticesinde ortaya çıkan bağırsak enfeksiyonlarından hayatını kaybetmektedir.

Hala Dünyamızın pek çok bölgesinde Hepatit A ve sıtma ciddi bir sağlık problemi olarak önemini korumaktadır.

Kullanılabilir su kalitesini artırmak ve sağlık şartlarının iyileştirilmesi ile bunları engellemek mümkün olacaktır.

Bir ülkenin su zengini sayılabilmesi için, kişi başına düşen yıllık su miktarı en az 8.000 - 10.000 metreküp arasında olmalıdır Türkiye su zengini bir ülke değildir. Türkiye'de kişi başına düşen yıllık su miktarı 1.430 metreküptür.

Dünyanın en büyük 37 akiferinden (çakıl ve kum dolu yeraltı su havzaları) yirmi biri küçülüyor. Hindistan'daki Ganj Havzası'nda yeraltı su seviyesi nüfus artışı ve sulama nedeniyle yılda 6,31 cm düşüş gösteriyor.

Dünyanın her tarafında su seviyesi düşüyor. Su kaynakları sonsuza dek yetecek değil. Eski göl yatakları üzerinde kurulu olan Mexico City şehri ise bazı bölgelerde yılda 22 cm çöküyor. Amerika'nın California eyaletinde de benzer gelişmeler oluyor.

Fakat bazı ülkelerde yeni ve etkili çözümler üretiliyor. Örneğin 1997-2009 arasında en kurak dönemini yaşayan Avusturalya bu süreçte su tüketimini yarıya indirmeyi başardı.

Bir başka örnek ise suyu ulusal güvenlik meselesi olarak gören İsrail. Tel Aviv yakınlarındaki atık su arıtma tesislerinde 140 milyon metre küp su üretiliyor ve tarımda bu su kullanılıyor. Ayrıca ayrıştırılan diğer maddelerden elde edilen metan gazı da yenilenebilir enerji üretiminde kullanılıyor.

İsrail atık suların yüzde 86'sını arıtarak yeniden kullanıyor. Bu bakımdan dünya birincisi. İkinci sırada ise yüzde 19 ile İspanya geliyor. İsrail'de bugün içme suyunun yarıdan fazlası deniz suyunu tuzdan arındırma yoluyla sağlanıyor.

Dünyanın birçok bölgesinde tarım sulama teknikleri verimli değil. Güneş ve rüzgar enerjisinin kullanımının teşvik edilmesi çok önemli.

Suyu etkin kullanan toplumlar haline gelmek istiyorsak bu yöntemleri kullanmak gerekiyor. Tatlı suyun muhafaza edilmesi konusunda bir an önce bir strateji belirlenmesi büyük önem taşıyor.

Bütün Gizemiyle : İnka Medeniyeti

Machu Picchu Peru

Merhaba Arkadaşlar,

* Bu sayımızda tarihi efsanelere dayalı ve tarih bilimcilerinin ilgisini çekmeyi başarmış gizemli "İnka Medeniyeti" hakkında sizlere bilgi vereceğiz.

Ekvator, Peru, Bolivya ve Kuzey Şili topraklarına yayılan İnka Medeniyeti'nin tarihi hakkındaki bilgiler oldukça kısıtlı.

Yazıyı hiç kullanmamış olan İnka'ların kurulması efsanelere göre; dört kardeşin eşlerini de yanlarına alarak Pacari Tampu'daki mağaralarını terk etmeleriyle başlar. Manco Capac ismindeki efsanevi kral ise İnka Uygarlığı'nın ilk imparatoru kabul edilir.

Nazca ağaç figürü, Peru

Machu Picchu, Peru

İnka Medeniyeti, 11. Yüzyıl-da, Güney Amerika'nın batı kıyısındaki And Dağları bölgesindeki Cuzco şehri civarında ilk "Sapa Inca"ları (İnka'ların tanrı imparator anlamında kullandıkları isim) olan Manco Capac'ın, Cuzco Krallığı'nı kurmasıyla başladı.

Cuzco Krallığının dokuzuncu Sapa Inca'sı Pachacutec, 1438'den 1471'e kadar süren hükümdarlığında krallığı İnka imparatorluğuna dönüştürmüştür. Merkezi hükümet ve güçlü liderli, dört yerel hükümet şeklinde federal sistem oluşturmuş, fetih çağını başlatmıştır. Zamanında krallığını Titicaca Gölü'nden And Dağları'nın orta kesimine kadar genişletmiştir.

En önemlisi, İnkalar'ın altyapısını kurmuş ve yeni teknolojilerle ekonomiyi geliştirmiştir.

Eskiden Peru dağlarında yaşayan insanlara "İnkalar" adı verilmiştir. "İnka" sözü yerli halk dilinde "Prens" anlamına gelir. İmparatorlarına ise "İnka" denildiği için kurdukları imparatorluk tarihe "İnka Medeniyeti" olarak geçmiş, bu medeniyeti kuran halk da İnkalar diye isimlendirilmiştir.

Farklı kültürdeki toplumlardan oluşmuş, en kalabalık medeniyet olarak bilinen İnka'ların nüfusunun 6 milyonun üzerinde olduğu tahmin ediliyor.

İnka Medeniyeti'nin kral ve yöneticileri, tek bir kültür oluş-

turmak için, işgal ettikleri topraklardaki insanların dini inançlarını, kültürel yapısını kendilerine uyarlamış, nüfus yapısının bir bütün olmasını sağlamışlardır.

İnkalar, şehirlerini ve kalelerini çoğunlukla And Dağları'nın yüksek kesimlerdeki dik ve sarp yamaçlara inşa etmişlerdir. İnka mimarisi üç temel kavram üzerine kurulmuştur: hassaslık, kullanışlılık ve sadelik. İnka mimarisinin temel anlayış prensibi "Az çoktur" olmuştur.

İnkalar mimarlıkta, mühendislikte de çok ilerlemişlerdi. Yaptıkları yollar, köprüler, binalar bugün bile hayranlıkla seyredilir. Cuzco şehrindeki büyük Güneş Tapınağı, İnka mimarisinin en gü-

Peru da dokumacılık

Prag İnka Altın Sergisi

zel binalarından biridir. İnkalar, binalarını çok büyük taşları bir araya getirerek yapmışlardır. Bu taşlardan bazılarının ağırlıkları birkaç tondur.

Mimarideki en baskın biçim basit ancak zarif ve mükemmel bir şekilde kullanılmış olan "ikizkenar yamuk" şeklidir. İkizkenar yamuk biçimindeki kapılar, pencereler ve duvarlardaki nişler her tipteki İnka yapısında görülmektedir.

Bu yapılardaki devasa taş bloklar o kadar hassas ve düzgün bir şekilde birleştirilmiştir ki aradan binlerce sene geçmesine rağmen bugün bile taşların aralarına bir kağıt dahi sıkıştırmak mümkün değildir.

İnka inşaatçılarının sadeliği geri plana attıkları tek yer akar sular üzerine yaptıkları inşaatlarda olmuştur. Su yolları ve olukları, bazen oyma taşlar ile süslenmiş bazen de abartılı taş kanallar ile bir sonraki çeşmeye ya da banyolara bağlanmışlardır.

Çok sıkı bir hiyerarşik düzen içinde yaşayan İnka'lar da, birçok değişik toplum kademeleri vardı ve bu kademelerin en üstünde Sapa (Baş rahip ve yönetici) ve ordu kumandanı bulunuyordu. Tüm aile bireyleri Sapa'nın danışmanları idi. Kadınların da İnka hiyerarşik düzeninde otoriteleri vardı. Bunların altında tapınaklardaki rahipler, mimarlar ve ordu komutanları geliyorlardı. En

alttaki sınıfta ise zanaatkarlar, ordudaki subaylar, çiftçiler ve çobanlar yer alıyordu. Vergilerini altın olarak ödemek durumundaydılar ve bu vergiler yüksek sınıflara dağıtılmaktaydı.

Bu sistem toprak yönetimini de etkilemiş ve "Ayllu Sistemi" isimli bir sistem uygulanmıştır. Topraklar köylülerin ortak malı olmasına rağmen parsellere bölünmüştür. Bu parseller "Tupu" olarak adlandırılmış, tupular parsel parsel ayrılmış ve bir bölümünü rahipler, bir bölümünü devlet ve geri kalan kısmını ise Ayllu Sistemine bağlı çiftçiler tarafından işletilmiştir.

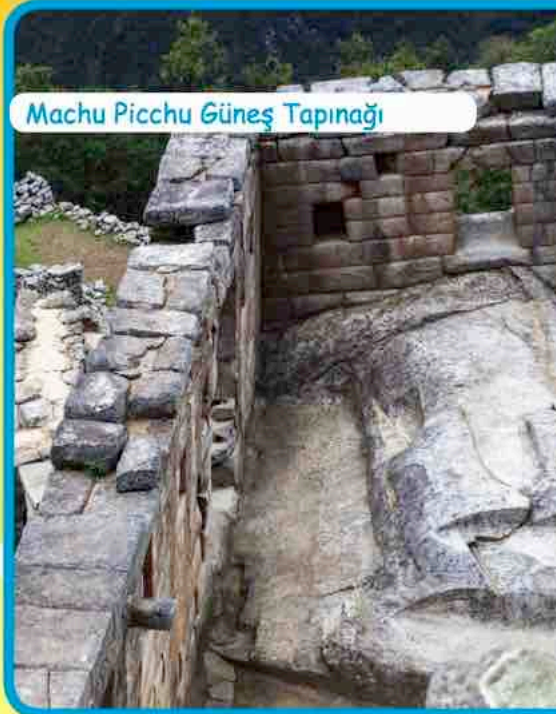
Halk şehirlerde çok fazla bulunmamış genellikle köylerde yaşamıştır. Şehirlere ise festivaller gibi önemli zamanlarda gitmişlerdir.

İnkalar yazı yazmayı bilmiyorlardı; fakat, düğümlü ipler sayesinde, yaptıkları işlerin hesabını tutmasını öğrenmişlerdi.

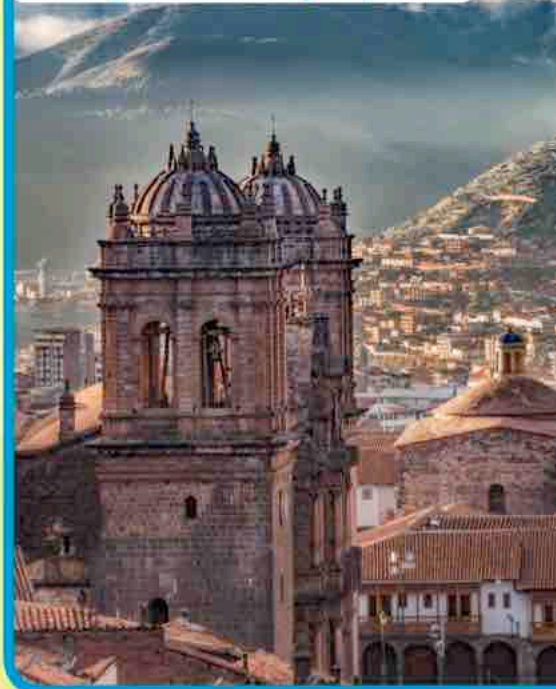
Başlıca geçim kaynağı tarım olan İnkalar, patates tarımını gerçekleştiren ilk medeniyettir. Patatesin yanı sıra mısır üretiminde de önemli bir yere sahiptirler. İnkalar, hayvancılığa da önem vermiştir. Amerika'nın yerlileri arasında yalnız İnkalar çiftçilikte hayvanlardan faydalanmasını öğrenmişlerdir.

İnkalar, astronomi alanında da ilerlemiş ve güneş saatini yapmışlardır.

Machu Picchu Güneş Tapınağı

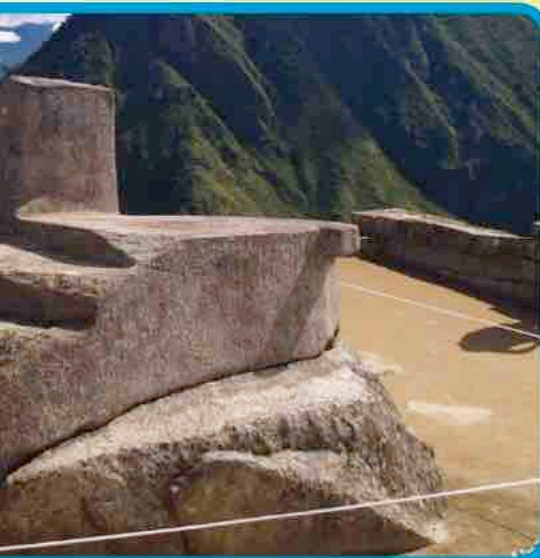

Cusco şehri ve And dağları platosu

Intihuatana Taşı Machu Picchu Peru

Machu Picchu Peru

İnkalar, dokumacılıkta da çok ileriydiler. Ayrıca, madenleri birbirine karıştırıp yeni alaşımlar elde etmekte, bunlardan güzel eserler meydana getirmekte ustaydılar. Müzikte de bir hayli ilerlemiş oldukları yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkan aletlerden anlaşılmaktadır.

Ekvatorial iklimin etkili olduğu bu bölgede alçak yerler nem ve sıcaklıktan dolayı yaşamaya elverişli değildir. Bu nedenle İnkalar, 2000 metreden yüksek yerlerde yaşamışlardır. Büyük Okyanus kıyılarına paralel uzanan And Dağları üzerindeki akarsu vadileri, İnkaların başlıca yaşam alanı olmuştur.

İnka ülkesinin zenginliği dillere destandı. Altın bulma hevesine kapılanlar, İnka ülkesine göz dikmişlerdi. Gerçekten de İnkalar tapınaklarını altından ve gümüşten gayet değerli eşyalarla süslemişlerdi. Bunların hepsi de başlı başına, eşine ender rastlanılacak kadar de-

ğerli sanat eserleriydi. Som altından maskeler, vazolar, tören kılıçları, hatta törenlerde giyilen zırhlar ve diğer eşyalar Amerika'ya ayak basan Avrupalıların gözlerini kamaştırmaya yetmişti.

İspanyol kaşifi Francisco Pizarro ile arkadaşları İnka ülkesini istila ettiler. İnka savaşçılarının silahları kabile savaşları için kullanılıyordu. Ancak İspanyol ordusundaki silahların gücüyle karşılaşılamayacak kadar zayıftı. İmparator Atahualpa esir düşünce kimse İspanyollarla savaşma kuvvetini kendinde bulamadı.

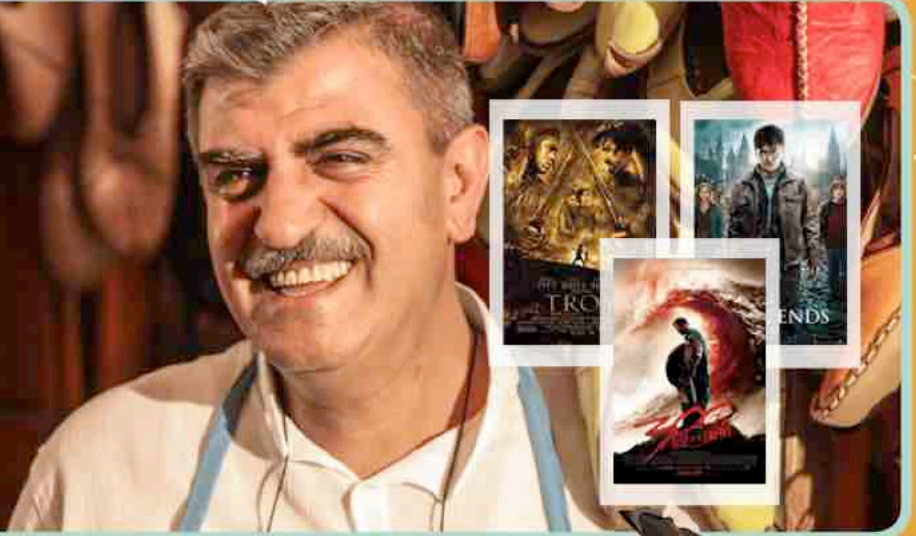
Bugün ancak 3 milyon kadar İnka halkı hayattadır. Kalanlarda çeşitli bölgelere dağılmış, eski hüviyetlerini kaybetmişlerdir. Peru, Bolivya ve Ekvador düzlüklerinde İnkalar'ın torunları göçebe bir hayat sürmeye devam etmektedir.

Mesleğin Erbabı

Yemenicilik

Truva ve Harry Potter
Filmlerinden sonra
300 Spartalı 2
Filminin Yemenileride
Hayri Ustadan!

Merhaba Arkadaşlar,
Mesleğin Erbabı bölümümüzde sizlere "Yemeni ayakkabı" ve "Yemenicilik" ile ilgili bilgi vereceğiz. Yemeni ayakkabılar; üstü kırmızı ya da siyah deriden, tabanı köseleden dikilen topuksuz, rahat ve sağlıklı ayakkabılardır.

Dünyaca ünlü 300 Spartalı, Yüzüklerin Efendisi, Elegeon, Truva ve Harry Potter filmlerinde giyilen yemeniler, Gaziantep'li yemenici Hayri Ustanın ellerinden çıktı. Truva Filminin baş rolünde oynayan Brad Pitt ve Harry Potter filminin baş rolünde oynayan Daniel Radcliffe'nin giydiği ayakkabılar Hayri Usta'nın üretmiş olduğu yemenilerdi.

Yemenicilik mesleğinin tarihi çok eskilere dayanır. İlk defa Yemen Ekber adında bir usta tarafından yapılmasından dolayı da bu adı aldığı söylenir.

1960'lı yıllara kadar yaygın olarak kullanılan yemeni Anadolu insanının tarlada, bahçede ve günlük hayatta giydiği bir ayakkabıydı. Daha sonraki yıllarda tarımda makineleşme ile birlikte insan gücünün ve karasabanın yerini makinelerinin almasıyla birlikte yemeninin kullanım alanı günden güne azalmıştı. Bununla birlikte köyden kente aşırı göç sonucu insanların şehirleşmesi, ayakkabı sanayinin gelişmesi de yemeniciliği yok olmanın eşiğine getirdi.

Mesleğin bu duruma düşmesinde kazancın az olması buna bağlı olarak da çirak yetiştirememesi de etkili oldu.

Aslında çok dayanıklı ve sağlıklı bir ayakkabı olan yemeniyi, makine yapımı ayakkabılardan ayıran bir çok özellik var. Yemeni ayakkabıların tabanıyla yüzünün birleştiği yerin tamamı ile dikişli ve dönme olması onu diğer ayakkabılardan ayıran en büyük özelliktir. Yani yemeni önce dikilir, sonra da ters çevrilerek içi dışına getirilerek asıl kullanış şekli alır.

Diğer bir özelliği ise ökçesiz (topuksuz) oluşudur. Yemeni yapımında taban olarak; tabak-

Truva filminde Brad Pitt'in giydiği yemeni ayakkabı

Diriliş Ertuğrul dizisinde Yemeni ayakkabılar kullanılmıştır. Fotoğraf: TRT'den haber ve bilgi amaçlı kullanılmıştır.

lanmış siğir ve manda derisinden yapılan ve "gön" ismi verilen sağlam ve kalın deri kullanılır. Siğir derisi boyalı, manda derisi ise kendi renginde, boyasızdır. Yemeninin yüzü ise "sahtiyan" denilen tabaklanmış keçi derisidir. Yemeniler büyüklüklerine ve şekillerine göre yapılır ve isimlendirilir.

Büyüklüklerine göre:

Çocuk yemenisi, Küçük hasbe, Büyük hasbe, Vastani, Zegen-der, Ges, Lorba, Uzger, Ulua-yak gibi isimler alır.

Şekillerine göre:

Halebi: Modelinin Halep'ten gelmesi sebebiyle bu adı almıştır. İlk kullanılan modeldir.

Annubi ve Gülşeftali renginde olur. Daha ziyade köylüler tarafından kullanılır.

Merkup: Merkup yemeninin yüzü kısadır, kulaksızdır. Daha çok şehirde sosyal durumu iyi olanlar tarafından giyilir.

Burnu Sivri: Burnu yüze doğru kıvrıktır. Sahtiyan kısmı da kıvrılmıştır. Daha çok köylüler tarafından giyilir.

Kulağı Uzun: Ne burnu sivri gibi ayağı örtecek kadar kapalı, nede merkup gibi açıktır. Siyah annubi ve gülşeftali renginde olur. Daha çok şehirde giyilir.

Eğri Simli: Yüzü kısadır. Burnu sivri gibi yukarı kalkık ve kıvrık-

tır. Kenarda çatının bulunduğu kısım gümüş telle işlenmelidir. Yemeni yapımında gön, sahtiyan, meşin, sızı kayışı (kıy), iplik, mum, çiriş ve kil kullanılmaktadır.

Yemeniye şekil veren araç ve gereçler ise, kütük, muşta, keski, biz, iğne, bileği taşı, kösele taşı, kiy ölbesi, pazval, dikiş ağacı, diresken, pepkiş, huval, pusall, endaze ve kalıptır.

Yapımı oldukça zahmetli olan yemeni ilk tabakhaneden deri dükkana getirilmesiyle başlar. Gelen deri siparişe göre kısımlara ayrılır. Örneğin, yemeni tarlada kullanılacaksa kalın deri, halk oyunlarında kullanılacaksa ince deri ile yapılır.

Deriler önce boy boy kesilir. Bu kesme işlemine "davlum" denilir. Bayanlar için 15 cm eninde, erkekler içinse 16,5 cm eninde çift çift boylar kesilir. Ortaya çıkan dikdörtgen şeklindeki deriler keskilerle burun kısmı delinerek ince sırim(ip)la dikilir.

Çarığın dili olan parçası sonradan ilave edilir, süs amacıyla renkli boncuklar konulur. Daha sonra yemeninin yan tarafları önce dar sonra geniş alarak kesilir. Bu deliklerden sırim geçirilir. Sırım geçirildikten sonra gürgen veya meşeden yapılmış ahşap kalıplara çarıklar giydirilir. Kalıbın şeklini alan çarıklar kurumaya bırakılır.

Kalıp çıkarıldıktan sonra kurumaması ve yumuşak kalması için içine motor yağı sürülerek kullanıma hazır hale gelir.

Yemenici ustaların yanında soluklanıp bu masalsı kırmızı pa-buçların nasıl yapıldığına dikkat kesildiğinizde, yılların alışkanlığıyla deriye şekil veren, iğnesini ustalikle tam da olması gereken yere batırıp çıkaran ellerin nasırlarını fark edersiniz.

Ömrünü bu küçücük dükkanlarda babadan, atadan kalma zanaatı devam ettirerek geçiren güngörmüş ustalarla sohbet ederken eskilerin irfan dedikleri hayatın hakikatine dair bilgilerlerine şahit oluyorsunuz.

Sağlıklı ve rahatlığı, kendine has güzelliği sebebiyle yemeniler sadece sokakta değil ev içinde terliğe alternatif olarak da giyilebilir.

Ülkemizde unutulmaya yüz tutmuş yemeniler ve yemenicilik ya da diğer adıyla köşkerlik mesleği özellikle son dönemlerde Türkiye'de "Diriliş Ertuğrul" dizisinde, tarihi ve fantastik Hollywood ve Rus filmlerinin kostümlerinde kullanılmaya başlayınca meslek yeniden canlanmaya başladı.

Umarız hem sağlıklı, hem kullanışlı, hem de kültürel bir mirasımız olan bu ayakkabılar tekrar moda olur.

Kitap Kurdu

Merhaba Arkadaşlar,

Bir düşünür der ki "Kitaplar, sessiz öğretmenlerdir". Gerçekten de kitaplardan çok şey öğreniriz. Bize bu kadar çok şey öğreten kitapları okumayı o kadar çok seviyorum ki. Anneme, babama hep yeni kitaplar aldırıyorum ve onları çabucak okuyorum. Son okuduğum ve çok sevdiğim bu kitapları sizlere de tavsiye etmek istedim. Umarım sizler de benim gibi iyi birer okursunuzdur ve önerdiğim kitapları sizler de beğenirsiniz.

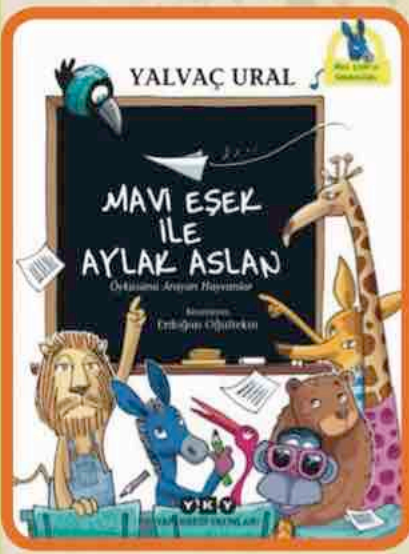

Yüz binlerce okurun kalbini fetheden "Ufaklık Serüven Peşinde" adlı 23 kitaplık serinin yazarı **Tuncel Altinköprü**'den, her kitabını soluk soluğa okuyacağınız yepyeni bir dizi: **Macera Geçidi**. Yalnız şöyle bir durum var ki, bu kitapları bugüne kadar okuduğunuz diğer kitaplar gibi okumayacaksınız! Sayfa altlarındaki yönlendirmeleri kullanarak ilerleyecek ve zaman zaman çok önemli kararlar vereceksiniz. Macera, sizin bu kararlarınıza göre değişecek ve gelişecek...

MACERA GEÇİDİ; çetin ve çelişkili koşullar altında size nasıl davranmanız gerektiği konusunda çok değerli deneyim olanakları sunuyor. Doğru ve sağduyulu kararlar vermenin önemini vurguluyor. Verdiğiniz yanlış kararları düzeltmenin gerekliliğini gösteriyor. Kısacası size; mücadeleci bir kişilik kazandırarak her koşulda başarılı olmanın yolunu gösteriyor.

Kitaplar :

1. Macera Geçidi Kanıt Peşinde
2. Macera Geçidi Sultanın Altınları
3. Macera Geçidi Yaşamak İçin
4. Macera Geçidi Batık
5. Macera Geçidi Gol Kralı Kaçırıldı
6. Macera Geçidi Lanetli Miras
7. Macera Geçidi Tehlike Çemberi
8. Macera Geçidi Altın Kent'in İzinde
9. Macera Geçidi Yeni Dünyalarda
10. Macera Geçidi Ölümcül Takip
11. Macera Geçidi Ajan X
12. Macera Geçidi Uzaylılar Dünyada

Yalvaç Ural'ın yazdığı, Erdoğan Oğultekin'in çizimlerini yaptığı "Mavi Eşek, Aylak Aslan"ın ormandaki dostlarının maceralarını okurken ben çok eğlendim. Çünkü bu maceralara hikayelerin yazar ve çizimi de katılmış.

Güneş gözlüklü maymunlar, bisikletli keçi, kuaföre giden ceylan hanım, gezintiye çıkan ayı ve diğer ormangillerle dopdolu eğlenceli öyküleri ben bir çırpıda okudum ve sevdim.

Şimdi sıra sende. Kitabı alıp okursan, yazarın kedisi Marsık'ı benim yerime de sev olur mu?

Pelin Güneş'in kaleme aldığı "Sardunya, Sardalya ve Bizim Sokak" yitip giden değerlerin, silikleşen anıların ve kentsel dönüşüm canavarına karşı verilen bir savaşın eğlenceli ve naif öyküsü.

Her yeri saran beton binaların arasında adeta bir vaha gibi duran Sardunya Konağı, Aliço'ların mahallesinde bahçe içinde kalan son ev. Emlakçıların akbaba misali ele geçirmek için türlü oyunlara başvurdukları bu görkemli köşk, mahalle sakinlerinin sevip saydığı Rifat amca ve güngörmüş dostlarının yuvası olduğu kadar, civar hanelerde yaşayan çocukların da ikinci adresi.

Parklara, bahçelere hasret kalan küçüklere her fırsatta kapılarını açarak oyun parkına dönüşen Sardunya Konağı Aliço ve arkadaşlarının da uğrak yeri. Fakat ne yazık ki herkesin hayatına sihirli bir değnek gibi dokunan Sardunya, sardalya kutusuna dönüştürülme tehlikesiyle karşı karşıya. Uzun yıllar kentleşmeye meydan okuyarak ayakta kalmayı başaran sevimli yapıyı geleceğe taşıyabilmenin tek yolu ise yeniden gün yüzü görmeye hazırlanan emektar minibüs Maşuk'un sırtında çıkılacak bilmecelerle örülü bir Gelibolu seyahatinde saklı... Genç okurlarına tüketim alışkanlıklarını yeniden gözden geçirmelerini anımsatırken, yardımlaşmanın ve birlikteliğin insan hayatındaki önemini de vurgulayan Sardunya Konağı'nın sardalyaya dönüşmesine sizlerin de gönüllü razi olmayacak.

Melih Tuğtağ ve Çağrı Cebeci'nin "Dikkat İcat Çıkabilir! Sessiz Sakin'in Gürültülü Maceraları 2" kitabı oldukça komik.

Kitap "Zeki ama çalışmıyor" denilen, adı Sessiz Sakin olan hayalci bir kahramanının yaptığı icatlar ve bu icatların hikayelerini konu alıyor. "Bir insan neden icat yapar?" sorusunun cevaplarını eğlenerek bulabileceğiniz bir kitap. Örneğin okulda tahtayı silmeye, çöp kutusuna gidip çöp atmaya mı üşeniyorsunuz?, Uçan çanta, ayağına kadar gelen tahta ve kablo terbiyecisi gibi garip icatların komik hikayelerini okuyacağınız akıcı bir kitap.

NEDEN ESNERİZ?

Merhaba Arkadaşlar,

* Esnemek; insanların genelde iradesinde olmadan gelişen bir harekettir. Esnemek aynı zamanda bir yüz refleksidir. Peki, insanların neden esnediğini biliyor musunuz?

Bu sayımız da Meraklı Öncü sizlere bu konu hakkında ilginç bilgiler verecek. Her ne kadar geçmişte bilim insanları esnemenin vücudun oksijen ihtiyacını karşılamak için yaptığını söylese de siz yine de konu hakkında bilgi sahibi olmak için diğer sayfayı dikkatlice okuyun.

Arkadaşlar şimdi derin bir nefes alın, ağzınızı genişçe açın, çene ve boyun kaslarınızı kasın ve nefesinizi verin. Yani esneyin. İnsanlar ve bir çok hayvan esner ve bunu istemsiz olarak yapar. Peki ama neden esneriz?

Birçoğumuz genellikle uykumuz geldiğinde, canımız sıkıldığında esnediğimizi düşünürüz. Bu doğru bir tespit olabilir çünkü genellikle yatağa gireceğimiz zaman ya da sabah kalktığımızda daha sık esneriz. Ancak esnemek düşünüldüğü kadar basit bir olay da değildir.

Arkadaşlar esnemekle ilgili bugüne kadar ciddi olarak kurulmuş 4 teori var. Ancak hala kesin olarak esnemenin nedeni bilinmemektedir.

Esnemenin ilk teorisi fizyolojik olmasıyla ilgili. Buna göre esnemenin amacı daha fazla oksijen almak ve vücutta birikmiş karbondioksiti dışarı atmaktır. Bu teori için bir grup oluşturulmuş. Robert Provine adlı bir sinirbilimci, yaptığı deneyde kişilere fazladan oksijen vermiş ve ortamdaki karbondioksidi azaltmıştır. Ancak bu kişilerin esnemesini engellemiştir.

İkinci esneme teorisi ise evrim

ile ilgilidir. Bazı bilim insanları, insan atalarının dişlerini göstermek ve karşısındakini korkutmak için esnemeyi kullandığını düşünmektedir.

Üçüncü esneme teorisi sıkılma ile ilgilidir. Bu teoriye göre kişi sıkıldığında, uykusu geldiğinde beyindeki belirli merkezler aktifleşir ve kişi esner. Ancak bu teori her durumu açıklayamamaktadır. Örneğin, atletler koşmadan önce, paraşütçüler ilk atlayışlarını yapmadan önce esnerler. Ya da esneyen birini gördüğümüzde, esnemeyle ilgili bir şey duyduğumuzda esneriz. Ve bunlar "insanlar uykuları gelince, sıkılınca esnerler" teziyle açıklanamaz.

Dördüncü ve en yeni teori ise esnemenin beyin soğutucusu olduğudur. Beynin en iyi performansını gösterebilmesi için belirli bir sıcaklıkta tutulması gerekir. Ve esnemek tıpkı bir radyatör gibi beyindeki fazla ısının atılmasını sağlar. Bu konuda deneyler yapan ve esneme sonrası insanların beyininde soğuma olduğunu ispatlayan Andrew C. Gallup, bu teoriyi basit olarak şu şekilde anlatıyor:

"Esnemeye başladığımızda, çene ve boyun kaslarındaki kasılma boyuna, yüze ve kafaya giden

kan miktarını arttırır. Esneme sırasında aldığımız derin nefes beyin-omurilik sıvısını ve beyindeki kanı aşağı yönlü akmaya zorlar. Ağzımızdaki hava da bu sıvıları soğutur.

Tüm bunlar tıpkı bir radyatör gibi işlev görüp beyindeki sıcak kanı alır yerine soğuk kan gitmesini sağlar. Bu sayede beyin soğutulmuş olur."

Gallup'un teorisi paraşütçülerin, atletlerin stresli bir olay karşısında neden esnediklerini açıklamaktadır. Bu teoriyi desteklemek için Gallup kişileri burnundan nefes almaya zorlamış, kafalarına sıcaklık uygulamış ve tüm bunlar sonucunda kişilerin esnemeye meyli artmıştır. Aynı şekilde kronik olarak esneyen kişilerin kafasına soğuk uygulandığında esneme semptomları azalmıştır.

Esnemenin kesin sebebini hala bilmesek de, esnemeyle ilgili pek çok ilginç bilgiye sahibiz. Henüz anne karnındayken esnemeye başlıyoruz, stresli durumlarda esniyoruz, sıkıldığımızda esniyoruz, bir başkasını esnerken gördüğümüzde esniyoruz.

Arkadaşlar, siz bu yazıyı okurken kaç kez esnediniz? Umarız çok fazla değildir.

Konumuz Standart

Bayrakta Standart

Merhaba Arkadaşlar,
Türk Standardları Enstitüsü; her türlü madde ve
mamüller ile usul ve hizmet standartlarını yapan
bir kamu kurumudur.

Türk Standardları Enstitüsü'nün "Her türlü
standartı hazırlamak ve hazırlatmak" görev ta-
nımında ilk sıradadır.

İşte al bayrağımızın rengini, hilalini, yıldızını, ku-
maşını, ölçüsünü, ipini TSE standartlaştırmıştır.
Bu sayımızda sizlere bayrakta standart ile ilgili
bilgiler vereceğiz.

Türk milletinin birlik ve bütünlüğün sembolü olan Türk Bayrağı, anayasanın 3. maddesine göre, "şekli kanunda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır." diye açıklanır.

Köklü bir tarihi olan ülkemizin şanlı bayrağına millet olarak büyük önem veririz. Al Bayrağımızın kanunda belirtilen usullere göre yapımı ile ilgili Türk Standartları Enstitüsü bir standart belirlemiştir. TSE'nin 1 numaralı standardı olan Türk Bayrağı standardı "**TS1- Türk Bayrağı ve Kumaşı**" olarak tanımlanır. Standartta "Türk Bayrağı, 22.9.1983 tarih ve 2893 sayılı Türk Bayrağı kanununda tarif edildiği gibidir." denilmektedir. TS1 Bayrak standardı; Türk Bayrağı ve kumaşının tarifini, sınıflandırma ve özelliklerini, numune alma, muayene ve deneyler ile piyasaya arz şeklini konu alır. Standart ayrıca Türk Bayrağı'nı ve yapımında kullanılacak olan kumaşları kapsar.

Bayrağımızın Tarihi: İlk olarak Anadolu Selçuklu hükümdarı Gıyaseddin Mes'ud tarafından Osman Bey'e gönderilen ak renkli sancak. 15. yüzyıldan sonra al bayrak, Yavuz Sultan Selim dönemindeki Çaldıran Savaşı'nda ise yeşil bayrak.

Türk Bayrağı'na en yakın şekile ise Osmanlı Sultanı III. Selim döneminde rastlanır. Bu bayrakta hilal ile birlikte sekiz köşeli yıldız kullanılmıştır. Yıldızın beş köşeli halinde kullanılması ise 1842 yılında Abdülmecit dönemine denk gelir. Saltanatın kaldırılması üzerine 29 Mayıs 1936 tarihinde çıkartılan 2994

sayılı kanunla Türk Bayrağı'nın şekli ve ölçüleri kesin bir şekilde tespit edilmiştir.

28 Temmuz 1937 tarihli 2/7175 sayılı Türk Bayrağı nizamnamesi kararnamesi ile de Türk Bayrağı'nın kullanılışı düzenlenmiştir.

Bayrağın Standartları: Türk Bayrağı ve Ölçüleri Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun, 25 Ocak 1985 tarihli ve "Türk Bayrağı Tüzüğü"nde;

Madde 4 - Bayrak, aşağıda gösterilen standartlara göre yapılır: (Ek:1)

- * Bayrağın boyu, eninin bir buçuk katıdır,
- * Ay ve yıldızın meydana getirilmesi için çizilen çemberlerin merkezleri eksen üzerinde bulunur.
- * Ay, iç ve dış çemberlerinin birbirini kesmesinden meydana gelir,
- * Ayın dış çemberinin çapı, Bayrak eninin yarısına eşittir, merkezi, uçkurluğun iç kenarından Bayrak eninin yarısına eşit uzaklıktadır,
- * Ayın iç çemberinin çapı, Bayrak eninin onda dördüne eşittir, merkezi, dış çember merkezinden uçum yönüne doğru Bayrak eninin 0.0625 katı uzaklıktadır,
- * Ayın ağzı uçum yönüne bakar,
- * Yıldız, çapı Bayrak eninin dörtte birine eşit olan ve beş eşit parçaya bölündüğü farz edilen bir çemberin bölünme noktaları birer atlanarak meydana getirilir, yıldızın uçlarından biri, Bayrak eksenine ayın iki ucundan geçtiği farz edilen çizginin

kesiştikleri nokta üzerindedir, bu noktaya iç çemberin eksenine kestiği nokta arasındaki uzaklık, -matematiksel olarak bu mesafe bayrak eninin 1/3'ü olursa yıldız hilalin içine girmektedir. Nizamî bir bayrakta bu oran 279/800'dür ve bu bilgi olmadan da bayrak çizilebilir-
* Uçkurluğun genişliği, Bayrak eninin otuzda biridir.

Kanuna göre, (Madde 26) Türk Bayrağı, yırtık, sökük, yamalı, delik, kirli, soluk, buruşuk veya layık olduğu manevî değeri zedeleyecek herhangi bir şekilde kullanılamaz.

Resmî yemin törenleri dışında her ne maksatla olursa olsun, masalara kürsülere, örtü olarak serilemez.

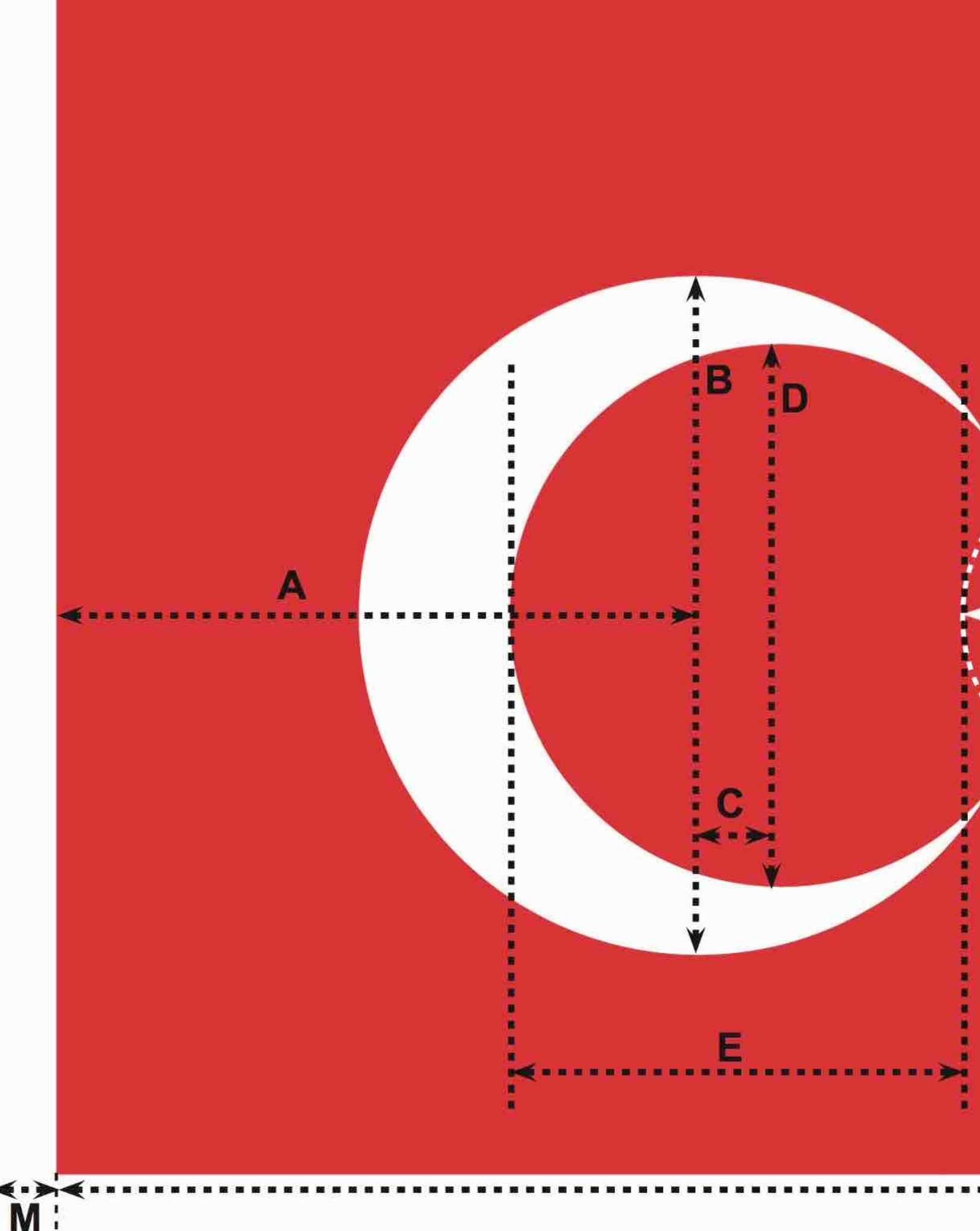
Oturulan veya ayakla basılan yerlere konulamaz. Bu yerlere ve benzeri eşyaya Bayrağın şekli yapılamaz.

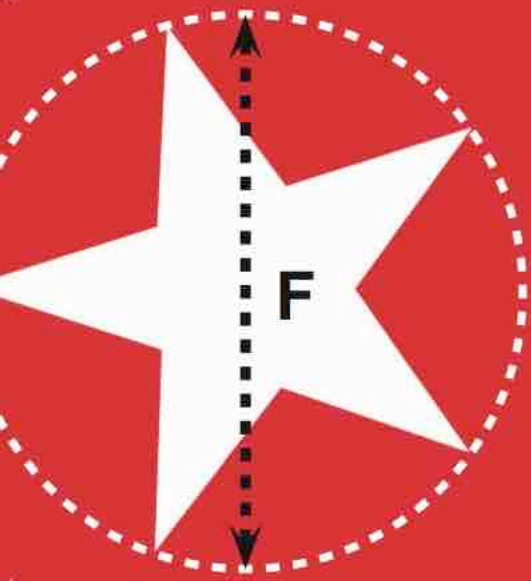
Elbise veya üniforma şeklinde giyilemez.

Hiçbir siyasi parti, teşekkül, dernek, vakıf ve tüzükte belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan kurum ve kuruluşun amblem, flama, sembol ve benzerlerinin ön veya arka yüzünde esas veya fon teşkil edecek şekilde kullanılamaz.

Türk Bayrağına sözle, yazı veya hareketle veya herhangi bir şekilde hakaret edilemez, saygısızlıkta bulunulamaz.

Bayrak yırtılamaz, yakılamaz, yere atılamaz, gerekli özen gösterilmeden kullanılamaz.

G

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Spor Yap Sağlıklı Kal

Bisiklet

Merhaba Arkadaşlar,

Yaz tatili yaklaşıyor. Tatilde hepimiz dinlenmeyi, eğlenmeyi çeşitli aktiviteler yapmayı sabırsızlıkla bekliyoruz. Şüphesiz ki bu aktivitelerin en başında gelenlerden birisi de bisiklete binmek olacak. Bisiklete binmek bizler için hem bir spor, hem eğlence bazen de ulaşımımız için bir kolaylıktır. Sağlığımız için birçok faydası olan bisikletlerimize binerken uymamız gereken kurallar ve dikkat etmemiz gereken hususlar bulunmaktadır arkadaşlar. Çünkü kurallara uyulduğu zaman bisiklete binmek büyük bir keyiftir ama güvenlik önlemleri alınmadan binildiğinde tehlikeli bir araç haline gelebilir.

Bisiklet, tekerin icat edilmesinden sonra 18. y.y sonlarında ortaya çıkmış bir alettir. Bisikletlerin günümüzdeki hallerini almaları 1900'lü yılları bulmuştur. Sonrasında gelişen teknolojiyle de beraber çok çeşitli bisikletler üretilmiştir.

Bisikletler çeşitlerine göre düz yollarda ya da dağ ve engebeli yollarda sıklıkla kullanılan ekonomik bir ulaşım aracıdır.

Dünyada bisikletin en çok kullanıldığı ülkelerin başında Hollanda gelir. Hollanda'da her yaştan her insan her gün bisiklet kullanmakta, şehir içi ulaşımını bisikletle sürdürmektedir.

Bisiklet Kullanmanın Faydaları: Yapılan araştırmalar, bisiklet sürmenin stres, tansiyon, guatr, bel ağrıları, obezite ve şeker gibi rahatsızlıklara iyi geldiğini göstermektedir.

Bisiklet sürmek; metabolizmayı hızlandırır, fazla kilonun verilmesinde etkilidir. 30 dakika bisiklet sürerek yaklaşık 600 kalori yakabilirsiniz. Bacak, sırt, basen, kol, boyun ve karın kaslarını etkili olarak çalıştırır. Diğer sporlardan farklı olarak pedal çevirerek ritmik ve tekrar hareketlerle birlikte yaklaşık 45 dakika sonra vücudunuz endorfin salgılamaya başlar. Vücudun enfeksiyonlarla daha

rahat savaşması sağlar. Kemik yapısını güçlendirir. Kas dokusunu kuvvetlendirir. Kan basıncı düşeceği için kolesterol sorunun giderilmesinde yardımcı olur. Kalp ve damar sağlığı için faydalıdır. Trigliserid düzeyini düşürür.

Bisiklet sürmenin özellikle konsantrasyon, denge, hız ve çeviklik gibi yetenekleri artırdığı uzmanlar tarafından belirtilmektedir. Bu aktivite metabolik rahatsızlıklara iyi gelmekte, vücuttaki şişkinlik hissini azaltmaya yardımcı olmakta, bağır-sak kaslarımızın daha düzenli çalışmasını sağlamaktadır.

BİSİKLETE BİNERKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Bisiklete binerken uygun giysiler giyelim;

- Mümkünse şoförler, sürücüler ve yayalar tarafından çabuk fark edilen giysiler giyilmeli.
- Üstünüzdeki herhangi bir şeyin tekerleğe takılmayacağından emin olunmalı.
- Giysilerin ceplerinde sert, batıcı, delici nesneler olmamalı.
- Standartlara uygun kask takılmalı.
- Diz ve dirsek pedleri kullanılmalı.
- Kaymaz tabanlı, kapalı ayakkabılar tercih edilmeli.
- Kask, başa tam uygun olmalı ve kaskın alt kenarının yere paralel olmasına dikkat edilmelidir. Kaskın kulak çevresinde "V" şeklinde askıları olmalı, baş sallandığında içinde hareket etmemelidir. Kask görme ve işitmeye engel olmamalıdır. Hasarlı kasklar kullanılmamalıdır.

Bisiklete binmeden önce kontrol edilmesi gerekenler:

- Bisikletin selesi gevşek olmamalıdır. Gevşek bir sele kolayca durumunu değiştirebilir ve kazalara neden olabilir. Sele uygun yükseklikte olmalı ve ayaklar rahatça pedala ulaşabilecek biçimde ayarlanmalı.
- Lastikler aşındığında yeni lastiklerle değiştirilmeli ve uygun biçimde şişirilmiş olmalı.
- Reflektör temiz tutulmalıdır.
- Frenler kuru asfaltta istenilen mesafede durabilecek etkinlikte olmalı.
- Zincirler çok sıkı olmamalı, kırık veya zayıf bağlantılar yenilenmeli.
- Tekerlekler sağa sola yalpalamamalı.
- Zil ya da korna etkin çalışmalı.
- Tekerlek telleri kırıldığında hemen değiştirilmeli.

Bisiklet sürme kuralları:

- Caddenin sağından sürmelidir.
- Tek bir şerit izlenmelidir.
- Sinyal verme dışında bisiklet iki elle sürülmelidir.

- Dönerken mutlaka uygun el sinyali verilmelidir.
- Tali yoldan ana caddeye geçmeden önce bisikletten inerek kontrol edilmelidir.
- Bisiklet kesinlikle kontrol edilemeyecek hızlarda kullanılmamalıdır.
- Eğer bisikletler için özel yolda bisiklet kullanılıyorsa yayalara dikkat edilmeli, gerektiğinde zille uyarılmalıdır.
- Kalabalık kavşaklarda bisikletten inilerek, bisikletle birlikte yürünerek geçilmelidir.
- Paketler bisiklet selesindeki sepette taşınmalıdır ve bunun içerisine dengeyi bozacak ya da bisiklet genişliğini etkileyecek hiçbir şey konulmamalıdır.
- Bisiklette cambazlık yapılmamalıdır.
- Hareket etmekte olan taşıtların arkasına tutulmamalıdır.

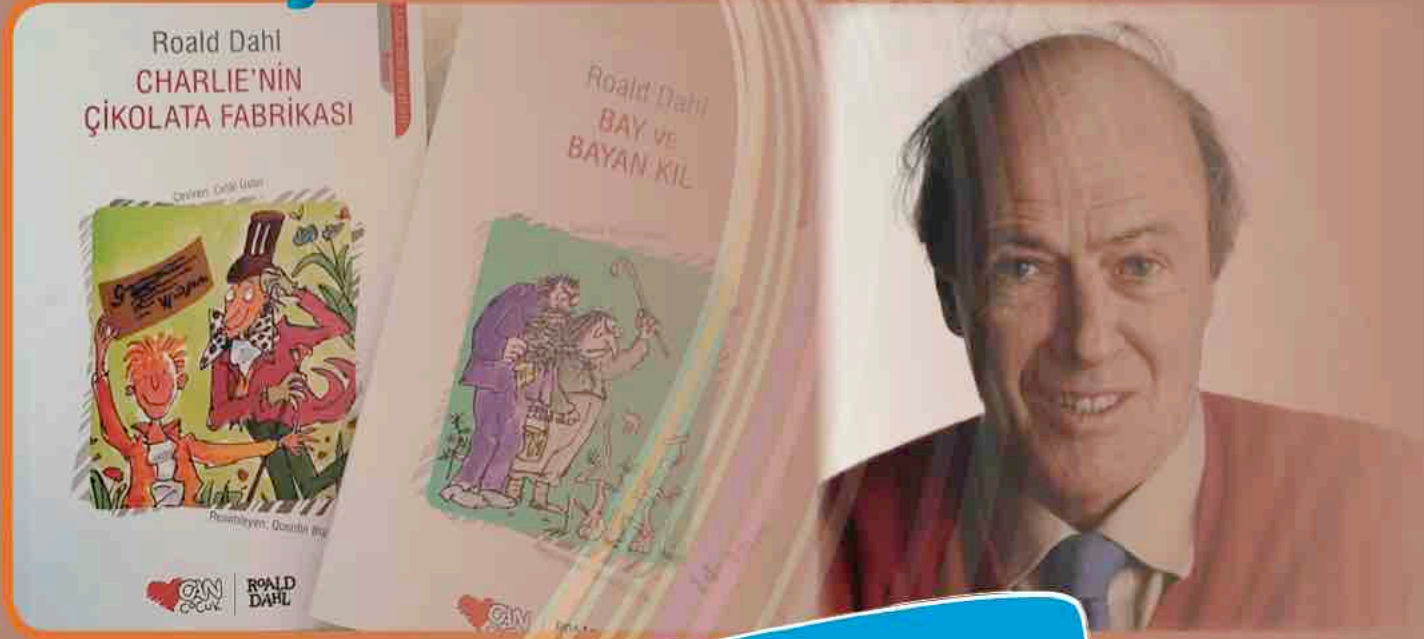
Evet sevgili arkadaşlar, kurallara uyarak bisikletlerinize bineceğiniz, mutlu ve eğlenceli bir tatil diliyoruz hepinize.

Konuk Yazarımız

Roald Dahl

Muhteşem Yazar: ROALD DAHL

Merhaba Arkadaşlar,

* Bu sayımızda dünyaca ünlü bir yazar ve onun eserlerinden bahsedeceğiz; Roald Dahl. 13 Eylül 1916 tarihinde İngiltere, Cardiff'de bir çiftinin oğlu olarak dünyaya gelmiştir. Roman ve kısa öykü yazarı olan Dahl, 1940'lı yıllarda yazdığı özellikle çocuklara yönelik kitaplarla hem en çok satan, hem de yazdığı romanlardan sinema filmi yapılan yazarlardan biridir. *
"Charlie'nin Çikolata Fabrikası" adlı kitabı 4 ödül kazanmıştır. Daha sonra "Charlie'nin Büyük Cam Asansörü" adlı kitabını yazmıştır.

"Dünyanın en iyi hikaye anlatıcısı kim" diye soran olursa, hiç şüphesiz vereceğimiz isimlerden birisi de Roald Dahl'dır.

Roald Dahl henüz küçük bir çocukken babasını kaybetti. "Usta bir öykücü" diye anımsadığı annesi, altı çocuğunu tek başına büyütmek zorunda kaldı. Yaramazlıklarıyla nam salan Dahl, sekiz yaşında günlük tutmaya başladı. Çocukluğunda yaşadıkları Dahl'de derin izler bırakmıştı. Aklından çıkartamadığı olayları sırayla yazmaya başladı.

Derken 2. Dünya Savaşı patlak verdi. Dahl 1939 yılı Kasım ayında Kraliyet Hava Kuvvetleri'ne yazıldı. Eğitimi biter bitmez henüz uçağıyla görev yapacağı

birliğe ulaşmaya çalışırken, uçak yere düştü. Yazarın o uçaktan sağ çıkması bir mucizeydi.

Dahl, gözünü açtığı anda kendini Mısır'da bir askeri hastanede buldu. Sağlığına kavuşması beş ay sürdü. Bu esnada sadece fiziksel olarak değil, ruhen de iyileşmesi gerektiğinden, yaşadıklarını kağıda dökmeye başladı.

Çocuklar ve yetişkinler için 50'den fazla roman ve öykü kitabı yazan Roald Dahl'ın kitapları ve öykülerinin çoğu film haline getirilmiş ve tüm dünyada gösterilmiştir. En popüler kitapları Charlie'nin Çikolata Fabrikası, Charlie'nin Büyük Cam Asansörü, Dev Şeftali, Matilda Cadılar, BFG ve Kiss Kiss'dir.

Walt Disney için yazdığı ilk kitabı 1943 yılında yayımlanan "Gremlinler" in 1984 yılında sinema filmi çekilmişti. Hani şu ufak tefek yaratıklar var ya, işte onlar Roald Dahl'ın hayal gücünün ilk örnekleriydi.

En sevdiği yazarlar Rudyard Kipling, Charles Dickens ve William Makepeace Thackeray idi. Ernest Hemingway ise arkadaşındı. Roald Dahl hayır işleriyle de uğraştı. Kurucusu olduğu Roald Dahl Vakfı, epilepsi, kan bozuklukları ve beyin hasarlarından mustarip çocuklara hala destek oluyor. Vakıf ayrıca okuma-yazma sorunları olan çocuklara ve gençlere yardım etmek için çalışıyor.

Yapay Arı Kolonisi Modeli

Merhaba Arkadaşlar,

Bu sayımızda sizler için Türkiye'de "Yapay Arı Kolonisi" ile ilgili çalışma yapan ve bu çalışması tüm dünyada kabul görmüş bilim insanımız Prof. Dr. Derviş Karaboğa ile bir röportaj yaptık. Kendisi 2017 yılında "Bilime Yön Veren 100 Türk" listesine seçildi. Aynı zamanda Dünyanın etkili bilim insanları listesine girme başarısı gösterdi ve fen-bilimleri alanında "2017 Mehmet Akif Ersoy Bilim Ödülü"ne layık görüldü. Derviş Karaboğa'ya insanlığa sağladığı faydalı araştırmalarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Merhaba Derviş Bey, önce-
likle sizi tanıyabilir miyiz?

- Merhaba Öncü Çocuk Üniversitemize hoşgeldin. Adım Derviş aslen Kahramanmaraşlıyım. Erciyes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nden 1983 yılında mezun oldum. Burada Araştırma Görevlisi olarak memuriyet görevime başladım. Daha sonra İstanbul Teknik Üniversitesi'nde (İTÜ), Elektronik Haberleşme Bölümünde Yüksek Lisans yaptım. İngiltere Galler Üniversitesinde yapay zeka alanında doktora yaptım. Çalışmalarım çok beğenildi ve İngiliz Devletinden 2 yıl burs aldım. Türkiye'ye döndükten sonra bir çok görevlerde bulundum. Şimdi Kayseri Erciyes Üniversitesinde Öğretim Üyeliği görevime devam ediyorum.

Yapay Arı Kolonisi nedir? İnsanlığa ne gibi fayda sağladı?

- Uzun zamandır zeki doğal sistemlerle ilgileniyordum. Bunlardan bazıları bağışıklık sistemimiz, karıncalar, beynimizin yapısı ve işleyişi, balık ve kuş sürüleri. 2000'li yılların başında bal arılarına ilgi duymaya başladım. Özellikle zengin yiyecek kaynaklarını nasıl aradıklarını, nasıl bulduklarını, buldukları çiçeklerden nasıl bal yaptıklarını inceledim. Bu araştırma aklıma bir fikir getirdi. Yani, arıların yiyecek ararken yapmış olduğu zeki davranışları modelledim. Bu model sayesinde bal arılarının zeki yiyecek arama davranışının mesleklerimizde karşılaştığımız problemlere çözüm üretebilmek için kullanılabileceğini fark ettim. Yani yeni bir yapay zeka tasarımı yaklaşımı geliştirdim. İşte Yapay Arı Kolonisi ismini verdiğim yeni tasarım kısaca bu.

Bu modelin insanlığa çok faydası oldu ve olmaya devam etmekte. Tüm canlılarda olduğu gibi arılarda da amaç, problemleri için en iyi çözümü en az enerji harcayarak en kısa zamanda bulmaktır. Bal arılarının "keşfet-dans et (bilgiyi paylaş)-en iyiye yönlendir" modeli artık çok farklı alanlarda kullanılmaktadır. İlaç tasarımı, inşaat sektöründe beton tasarımı, elektronik devre tasarımı, veri madenciliği, kontrol problemleri, makine mühendisliği, endüstri mühendisliği, yapay sinir ağları problemlerin çözülmeye çalışıldığı sadece birkaç alan.

Arıları incelerken zorluklarla karşılaştınız mı? Bir de arıları nasıl modellediniz?

Evet. Bir takım zorlukları oldu. Ama bunlara zorluk diyemiyorum. Çünkü çok daha ağır işler ve bu işlerin zorlukları var. Hem bir iş zor olmazsa o işin kıymeti pek olmaz. Emek vermeden güzel, faydalı işler yapılmaz. Arıların çalışması gerçekten çok düzenli ve sistemli. Bunun için kendi problemlerini zekice çözebiliyorlar. Bundan dolayı yaşamaya devam ediyorlar. Türleri bitmiyor. Kovan dışında gördüğümüz, yiyecek kaynaklarını arayıp bulan ve bal yapıp kovana taşıyan arıları üç gruba ayırıyoruz.

Bunlar görevli arılar, gözcü arılar ve kaşif arılar. Bu arıların hepsine aynı zamanda biz işçi arılar da diyoruz. Bildiğimiz gibi bunlar kraliçe arıların yavru-
ları. Öncelikle kaşif arılar probleme yönelik olarak rastgele yeni çözümler, yani kaynaklar buluyorlar.

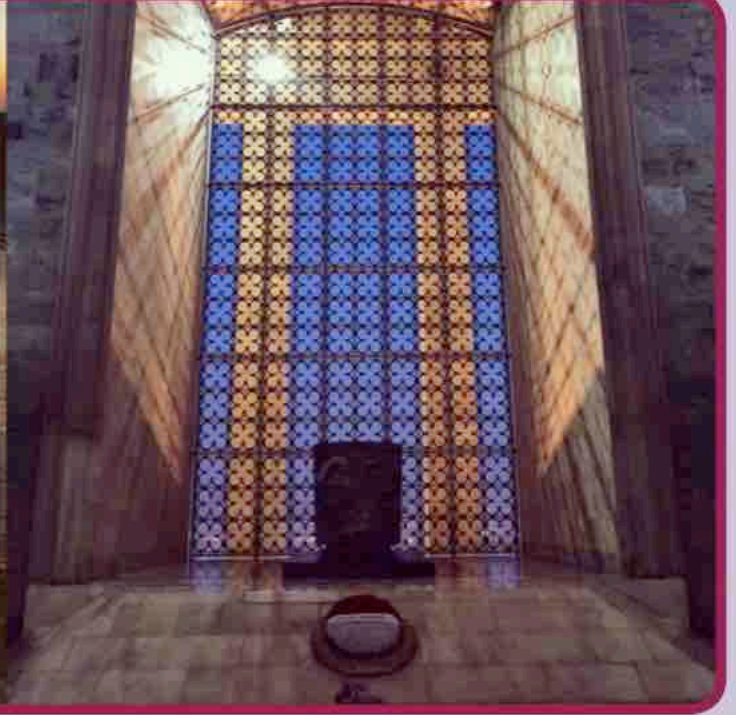
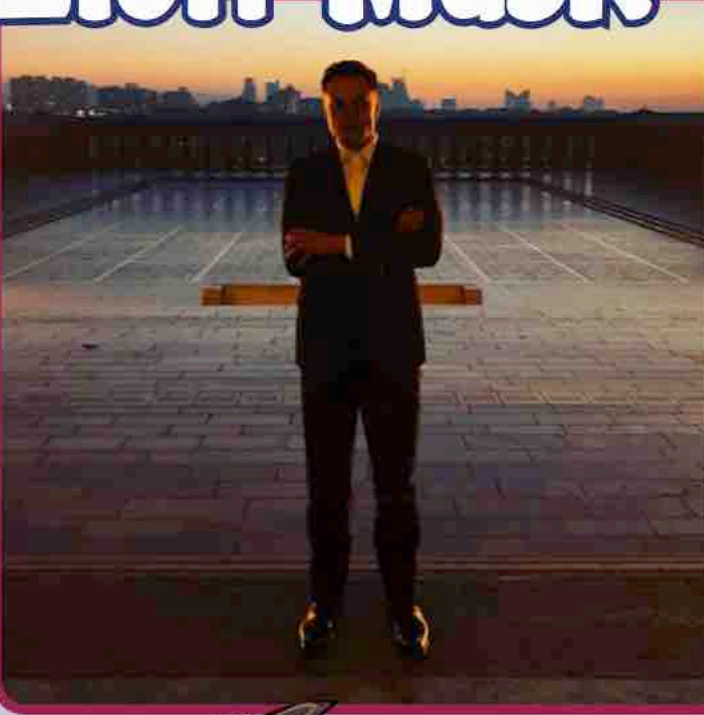
Diğerlerine göre daha zengin olan yiyecek kaynaklarının arıları görevli arı oluyor. Bu arılar kovana gidince dans ediyor ve kaynak bilgilerini kendilerini izleyen arılarla paylaşıyor. Bu dansları kendi kaynağından memnun olmayanlar izliyor. Bunlara biz gözcü veya gözetleyici arılar diyoruz. Dansları izledikten sonra gözcü arı zengin kaynaklardan birine yöneliyor. Böylece daha zengin yiyecek kaynaklarına daha fazla arı gidiyor. Çiçeklerin zenginliği diğerlerine göre azalırsa onlar terk ediliyor. Belirli sayıda hep kaşif arı var. Çünkü var olan kaynaklar bitmeden yep yeni zengin kaynakların bulunup görevliler için hazırlanması gerekiyor. Bu işlemler gerçek arılarda güneş batana kadar devam ediyor. Çünkü uzak yerlerdeki kaynakların yerini arılar güneşi referans alarak bulabiliyor. Güneş yoksa çiçek aramada yok, bal yapmada yok. Birbirini takip eden bu olaylar dizisini bir algoritma halinde 2005 yılında yazdım. Gerçek arıların en zengin kaynakları bulmak için yürüttüğü zeki araştırmayı, benim yapay arılarım problemler için en iyi çözümü bulmak amacıyla taklit ediyor. Modelim kısaca bu.

Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz. Son olarak bize bir tavsiyeniz var mı?

Ben teşekkür ederim. Ben doğanın problemlerimizin çözümü için büyük bir ilham kaynağı olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden hayvanları, böcekleri ve doğayı çok iyi incelemenizi tavsiye ederim.

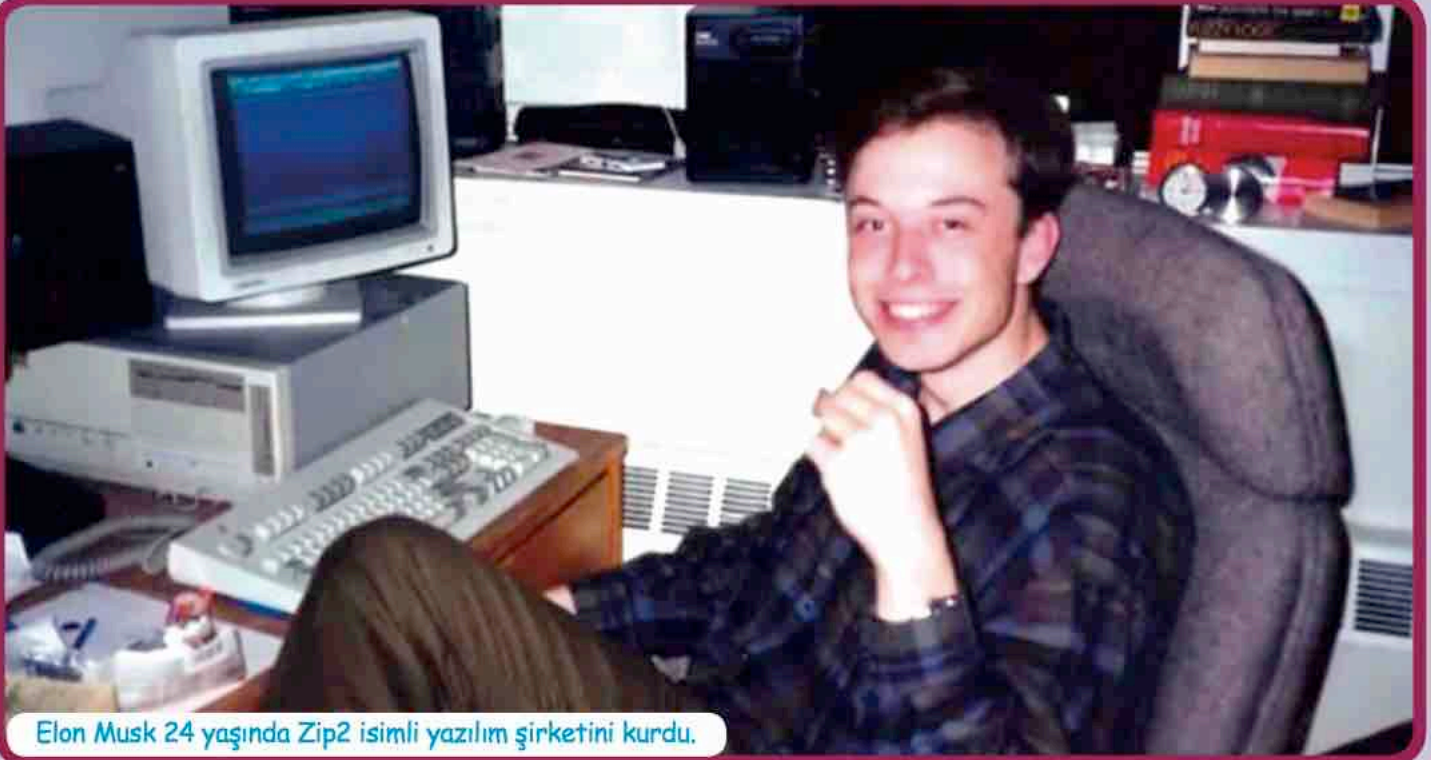
Elon Musk

Merhaba Arkadaşlar,

Elon Musk, hayal gücünü gerçeğe dönüştürmek için çalışan bir teknoloji ve bilim insanıdır.

Onu bu kadar popüler hale getiren yaptığı çalışmalarıdır. SpaceX uzay şirketi ile Mars'a koloni yerleştirme, Hyperloop teknolojisi ile birlikte sesten hızlı giden tramvay çalışmaları, Tesla Motors ile elektrikli otomobilleri, güneş enerjisini depolayan Powerwall piller üretimi yapması onu popüler biri haline getirmiştir. Bu sayımızda Elon Musk'un bilim ve teknolojiye yaptığı katkıları anlatacağız.

Elon Musk 24 yaşında Zip2 isimli yazılım şirketini kurdu.

Medeniyetler bilge insanların fikirleri üzerine kurulur. Bu yüzden dünyayı bilge ve zeki insanlar değiştirirler. İşte Elon Musk bunlardan biri. Kanadalı bir anne ve İngiliz bir babanın üç çocuğundan en büyüğü olarak Güney Afrika'da doğdu.

Küçük yaşlardan beri tutkulu bir şekilde öğrenmeye meraklı olan Elon Musk, okumaya da son derece düşkünmüş. Kardeşi Kimball onun çoğu zaman günde 10 saat okuduğunu söylüyor. Bilim ve elektroniğe merakından ötürü genellikle bilim kurgu ve pek çok güncel kitabın dışında hayal gücünü besleyen çeşit çeşit çizgi roman okumuş.

Elon Musk'un Türkiye'de tanınmasının en büyük nedeni Cumhurbaşkanımızın davet-

lisi olarak geldiği Ankara'da Anıtkabir'i ziyaret etmesiydi. Musk, Anıtkabiri ziyaret ederek Atatürk'ün mozolesine çiçek bırakıp bunu instagram hesabından paylaşmıştı.

İlk Girişim

1995 yılında Stanford Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimindeyken bu dönemde internetin dünya çapında gelişimini gözlemleyerek kardeşi Kimball ile birlikte "zip2" adlı web sitesini geliştirmişti.

Zip2 insanların gidecekleri restoranları, alışveriş merkezlerini ve daha birçok iş kolunu haritalarla bağdaştıran bir internet sitesi idi. Elon, dört yıl sonra Zip2'yi bilgisayar üreticisi Compaq'a sattı.

Paypal Çağı

Zip2'nin satışı ile birlikte kazandığı paranın büyük bir kısmını yeni girişimi olan; internet bankacılığında devrim yaratmak amacıyla kurduğu x.com şirketine harcadı. Fakat işler bu sefer tahmin ettiği gibi olmadı. Çünkü bu yıllarda internet bankacılığı çok kullanılmıyordu. Elon vakit kaybetmeden x.com ile aynı işi yapan Comfinity şirketi ile ortak olarak Paypal'ı kurdu.

Üç yıl sonra da Paypal'ı eBay şirketine sattı. Elon Musk, bu satış sonucunda çok büyük bir gelir elde etti.

Uzay Çağı (SpaceX)

Elon Musk Paypal'ın satışının ardından dünyanın sayılı iş adamlarından biri oldu. Artık yazılım işi yapmayacak, çocukluk hayali olan uzay mühen-

Şarj İstasyonu

Sadece Elektrikli Araçlar İçin

disliğı alanında çalışmalara başlayacaktı. İlk roket teknolojisi hakkında araştırma yapmaya başladı ve bu konuyla ilgili makaleler okudu.

Yaptığı bu araştırmalar sonucunda çok büyük bütçe ayırarak tarihin şimdiye kadarki en cesur iş girişimi olan SpaceX projesini başlattı. Amacı roket teknolojisini bir adım ileri taşımak ve tekrar kullanılabilir roketler üretmektir. SpaceX şirketine ait fırlatılan ilk roketler Falcon 1 ve Falcon 9 roketleriydi.

Elektrikli Otomobil

Elon Musk'un yatırımları uzay ile sınırlı kalmadı. İnsanların petrole olan bağımlılıklarını azaltmak için 2004'te Martin Eberhard ve Marc Tarpenning'in kurmuş olduğu Tesla Motors şirketine yatırım yaparak elektrikli otomotiv sektöründeki ilk girişimini başlatmış oldu.

Yenilenebilir Enerji

Elon Musk, güneş enerjisini kullanarak insanların enerji ihtiyacını çok ucuza karşılayabileceği düşüncesindeydi. Rive kardeşler ile ortak olup SolarCity şirketini kurdu. 2012 yılında halka açılan SolarCity şirketi ABD'nin en büyük güneş pili üreten şirketi ünvanına sahip oldu.

En Çılgın Proje (Hyperloop)

Elon Musk'ın durmak bilmeyen projelerinin belki de en çılgın olanı, ulaşımında çağ atlatacak olan hyperloop sistemidir. Bu ulaşım modeliyle insanlar ülkenin bir ucundan diğer ucuna çok kısa sürelerde seyahat edebilecek.

Hyperloop için sürtünmenin neredeyse sıfır olduğu, içi insan dolu bir kapsülün vakumlanmış ortamda çok yüksek hızda yol olması diyebiliriz. Araç denemelere başladı bile.

Başarının Ardındaki Zorluklar

Elon Musk bu başarıların altında yatan çok büyük zorluklar da yaşadı. Mesala SpaceX şirketinin kuruluşundan sonra yapılan 3 fırlatma başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Elon Musk son parasıyla sadece 1 deneme daha yapabiliyordu. SpaceX bu durumdayken Tesla Motors ekonomik sıkıntılar içerisindeydi. Bütün bu olumsuzluklara rağmen 4. roket fırlatışı başarıyla sonuçlanmış ve NASA SpaceX şirketine maddi destekte bulunmuş, şirketi iflasın eşiğinden kurtarmıştı.

2008 Aralık ayında Elon Musk elindeki son parayı Teslayı kurtarmak üzere şirkete yatırmış ve Tesla'nın ekonomik krizden kurtulmasına vesile olmuştu.

Karşılaştığı tüm zorluklara rağmen yılmadan hayallerinin peşinden koşan Elon Musk yeni

nesile ilham kaynağı olmuş ve imkansız diye birşey olmadığını bizlere göstermiştir. Bu sebeple, otomotiv, uzay ve havacılık, güneş enerjisi, enerji depolama, uydu sistemleri, yüksek hızlı kara taşımacılığı, gezegenler arası seyahat ve yerleşim gibi konular el atmış durumda.

Kısaca Elon Musk:

- 10 yaşında teknoloji ile ilgilenmeye başladı.
- 12 yaşında bilgisayar programcılığını öğrendi.
- 27 yaşında zip2 isimli yazılım şirketini 307 milyon dolara sattı.
- 29 yaşında Paypal'ı kurdu
- 31 yaşında SpaceX'i kurdu.
- 32 yaşında şirketi Paypal'ı 165 milyon dolara sattı.

- 33 yaşında Tesla Motor'a ortak oldu.
- 37 yaşında dünyanın ilk elektrikli spor otomobilini üretti.
- 42 yaşında dünyanın en hızlı yer altı tüneli Hyperloop'u tasarladı.
- 46 yaşında Mars'a otomobil gönderen insan olarak tarihe geçti.

Tıbbi Görüntüleme Nedir?

Merhaba Arkadaşlar,

Tıbbi görüntüleme, en basit hali ile insan vücudunun iç yapısının çeşitli yöntemlerle görülebilir hale getirilmesidir. Bu görüntüleri tıbbi teşhis ve tedavi için kullanan tıp dalına Radyoloji denir. Bu konuda uzmanlaşan doktorlara da Radyolog denilmektedir. Radyoloji temelde tanısız Radyoloji ve Radyoterapi (ışınla tedavi) olarak iki ana koldan oluşur.

Bu sayımız da tıbbi görüntüleme cihazlarının medeniyetimize kattıklarından bahsedeceğiz.

Sağlığı bozulan insanın yaşam kalitesi, huzur ve mutluluğu da bozular, üretici özelliğini kaybeder. Bu yüzden insanların en çok gereksinim duydukları konu her zaman "sağlık" olmuştur. İnsanın sağlığı bozulduğunda başvurduğu doktor ilk önce hastanın derdini dinler, sonra muayene eder ve nihayet çeşitli test ve incelemeler yaptırmasını isteyerek hastalığın adını koymaya çalışır.

Tıbbi tanıda yararlanılan pek çok laboratuvar analizi ile (kan, idrar, dışkı örneklerine uygulanan biyokimyasal testler gibi) bir hastalığın sonucunda ortaya çıkan değişkenler ölçülür. Bu değişkenler pek çok hastalıkta kesin bir tanı ölçütü olabilirken, birçok hastalıkta da herhangi bir değer ifade etmeyebilir. Bunun için tanıda belki de en önemli olan, bizzat "hastalığın görüntülenmesi"dir. Bu neden-

le, tıbbi görüntüleme teknikleri, hastalıkların tanısında yararlanılan en objektif yöntem olarak kabul edilmektedir.

İnsan vücudunun iç yapısını gösteren temel cihazlar; Radyografi, MR, Nükleer Tıp Görüntüleme Sistemleri, Tomografi ve Ultrason olarak sıralanabilir. Bu cihazlar, tıp bilgisinin yanında, medikal fizik, biyomedikal, elektronik

mühendisliği ve bilgisayar mühendisliğinin karmaşık bir sentezi ile tasarlanıp üretiliyor.

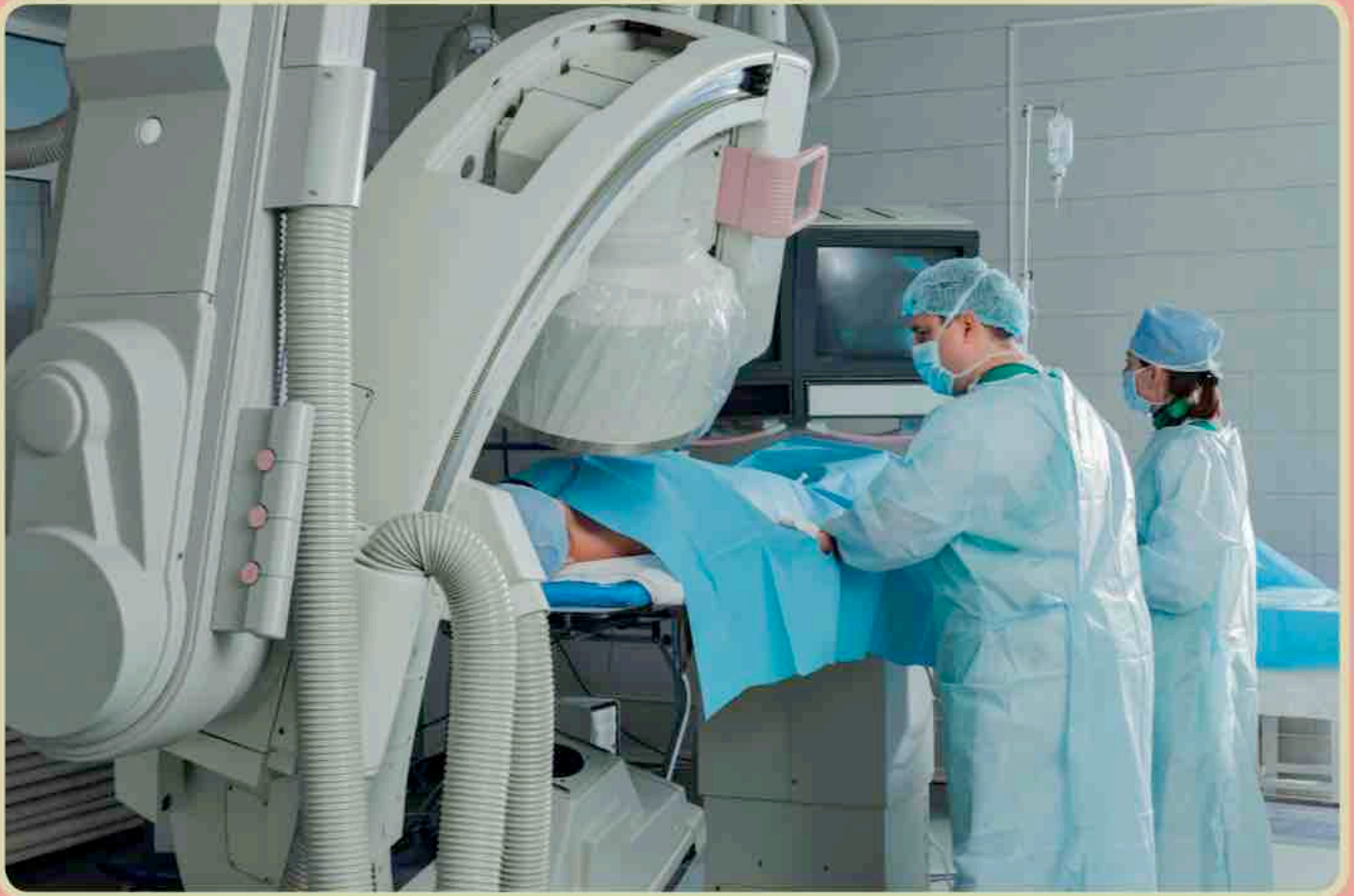
1895 yılında Wilhelm Conrad Röntgen, rastlantıyla bulduğu ışınların tıpta etkin bir tanı yöntemi olarak kullanılabileceğini aklına hiç getirmemiş olabilir. Belki de ilk deneylerini yaparken, eşinin o meşhur yüzüklü el filminde kemiklerini görüntülemeyi başardığında aklına ilk gelen; bu bilinmeyen

ışınların (ki bu nedenle onlara X-ışınları adını vermişti) içini göremediğimiz pek çok objenin incelenmesinde yararlı olabileceğiydi. Ancak bir asır sonra, keşfettiği ışınların bugün geldiği noktayı belki hayal bile edemezdi.

Radyografi Cihazları(Röntgen)

Radyografi cihazları, x-ışınları kullanan cihazlardır. Modern tıp tarihinde de ilk icat edilen görüntüleme cihazları-

dır. Radyografi vücudun iç kısmının fotoğrafını çeker. Tomografi ve MR tetkikleri çok yaygınlaşmasına rağmen bu teknikler de hala yoğun olarak kullanılmaktadır. Radyografi, daha çok bilinen adı ile röntgen, daha çok sert dokuların görüntülenmesinde (kemik kırıkları, diş görüntüleme vs.) ve akciğer gibi organlarda lezyonların belirlenmesinde kullanılmaktadır.

Ne İdim Ne Oldum

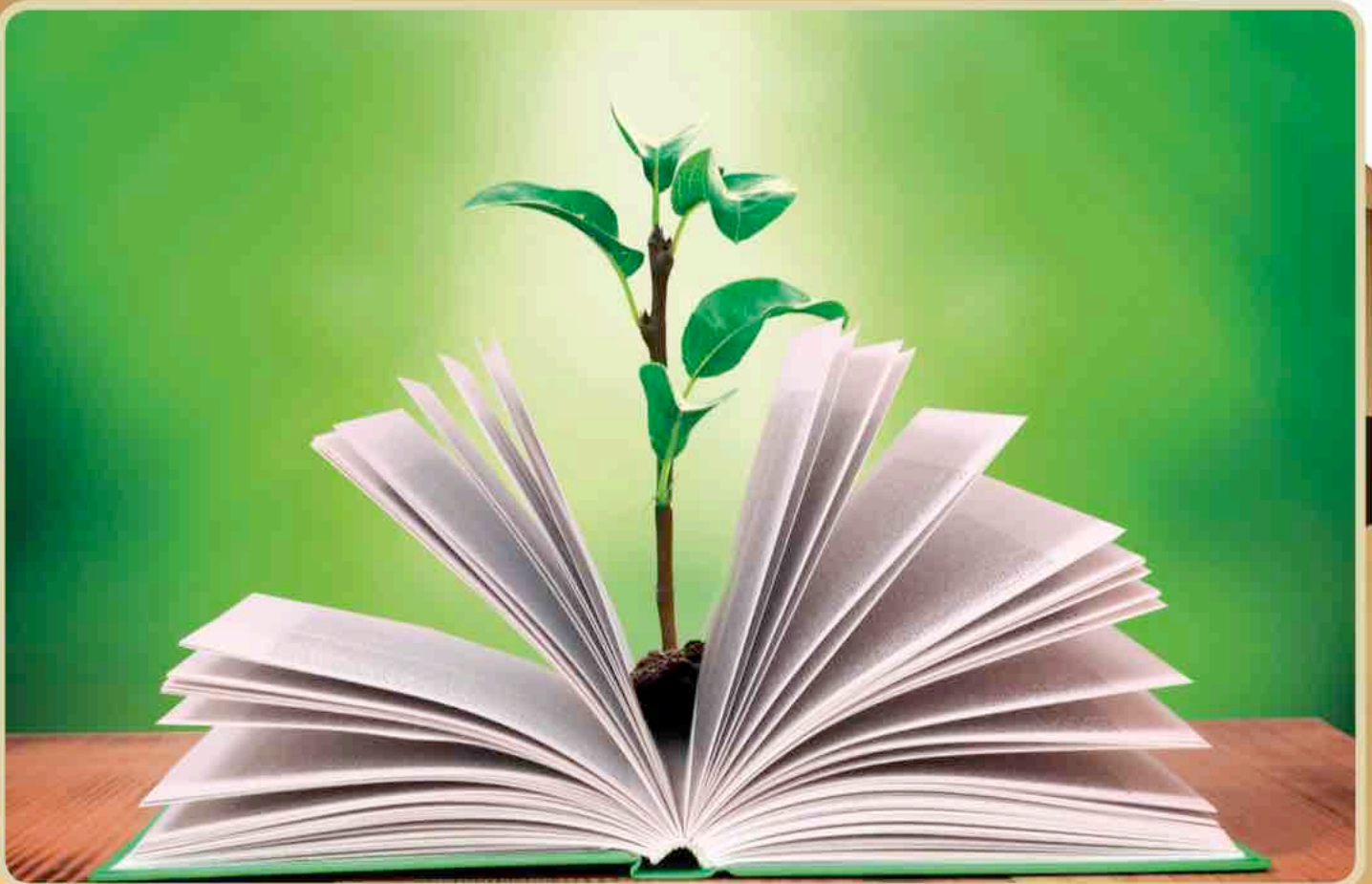
Ağaç Kağıda Nasıl Dönüşür?

Merhaba Arkadaşlar,

Sevgili arkadaşlar, kağıt günümüzde hemen hemen dünyanın her yerinde kullanılan temel ihtiyaç malzemelerinden birisidir. Defterlerimiz, kitaplarımız hep kağıttan yapılır. Ama kağıt sadece defter, kitap, gazete, dergi gibi basılı malzemelerde değil paketlenme ve ambalajlamadan, temizlik ürünlerine, inşaat malzemelerine kadar sayısız alanda kullanılarak günümüzün vazgeçilmez ürünlerinden birisi olmuştur.

Kağıdın üretilmesiyle tüm dünyada okur yazarlık oranı artmış ve eğitim seviyesi yükselmiştir. Kültür ve medeniyete önemli katkıları olan kağıt, ağaçlardan elde edilen ve birbirine geçmiş bitki liflerinden meydana gelir. Kağıdın yapımı, bitkiyi liflerine indirgeme ve onları aynı hizaya getirme aşamasından sonra yapıştırıcı, pigment ve mineral dolgularla kaplamadan ibarettir. Bu sayımızda sizlere ağacın kağıda nasıl dönüştüğünü aşama aşama anlatacağız.

Kağıt, insanoğlunun en önemli ve en büyük buluşlarından birisidir. Kağıt, bilim, kültür ve sanatın gelişerek yayılmasında büyük bir rol oynadı.

Yazının icadı ile kağıdın icadı arasında çok fazla zaman aralığı bulunur. Kağıdın icadından önce yazılar taşlara, ağaç kabukları ve yapraklara, kil tabletlere, hayvan derilerine ve yüzeylere yazılmaktaydı. Bu araçların kullanımındaki zorluklar, daha pratik bir yazı aracının keşfine de zemin hazırladı. Kağıdın ilk ortaya çıkışı milattan önce "Papirus" adı verilen kağıt türüyle başlar. Bitki liflerinin ezilmesiyle elde edilen papirüs, kağıdın ilk biçimi olarak kabul edilir.

Daha sonra hayvan derilerinin inceltip kurutulmasıyla elde edilen parşömenler kullanılmaya başlandı.

Günümüzde kullanılan kağıtların ilk örneğini ise Çin'li bir memur olan Ts'ai Lun MS 105 yılında bulunmuştur.

Ts'ai Lun ilk kağıt hamurunu: içi su dolu kazana çeşitli bitki artıklarını, eski balık ağlarını ve paçavraları atarak ve bunları uzun süre kaynatarak elde etmiştir. Elde ettiği bu hamuru düzelterek incelterek kağıt haline getirmiştir. Bu yöntem, Avrupa'da ilk olarak İspanya'da 1151 yılında kullanılmıştır. Matbaanın icadından sonra kağıt ihtiyacının art-

ması, daha hızlı ve pratik bir şekilde kağıt üretimi arayışını da beraberinde getirmiştir. 18. Yüzyılda yaban arılarının kendilerine yaptıkları kağıt kovanı incelenerek günümüzde kullanılan kağıt üretim teknolojisi geliştirilmeye başlanmıştır. 1798 yılında ilk kağıt fabrikası yapılmıştır.

Ülkemizde ilk kağıt üretimi 15.yy' da Kağıthane'de; ikincisi 18.yy'da Beykoz'da üçüncüsü de 19.yy'da Yalova'da başlamıştır. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte kağıt fabrikalarının sayıları hızla artmıştır. Cumhuriyet devrinde kâğıt mühendisi olan Mehmet Ali Kâğıtçı tarafından hazırlanan etüt ve projeye göre ilk kâğıt

ve karton fabrikasının temeli, 1934 yılında İzmit'te atıldı ve ilk Türk kâğıdı 18 Nisan 1938 yılında yapıldı. Bu işletme 1955 yılında Seka İşletmeleri adını almıştır.

Peki, Kağıt Nasıl Üretilir?

Kağıt üretimi için öncelikle kağıt hamurunun hazırlanması gerekmektedir. Kağıt hamurunu yapmak için kağıt üretimine elverişli olan ağaçlar kesilir. Kesilen ağaçların kabukları soyulur. Soyma işleminden sonra elde edilen küçükler küçük parçalar haline getirilir. Doygunluk ve hamurun elde edilmesi için ufalanan ağaç parçalarının içine su ilave edilir. Suyun ilave edilmesindeki neden toz haline gelen

zerrecikler içerisinde bulunan yabancı maddeleri uzaklaştırmaktır. Hamurun mukavemetini sağlamak adına kağıt hamuru içerisine hamur üretim işlemi sırasında çeşitli reçineler de ilave edilmektedir.

Kağıt hamuru yapıldığında hamur içerisinde yer alan bitki lifleri aşırı derecede serttir ve bu durum kağıdın şekillendirmesini ciddi anlamda olumsuz etkilemektedir. Bu kötü etkinin ortadan kaldırılması için kağıt hamuru ezilir ve liflerin yüzey alanlarının genişlemesi sağlanarak kağıt hamuruna esneklik kazandırılır. Kağıt üretiminin en önemli aşaması kağıt hamurunun dövüldüğü aşamadır.

Kağıt hamuru çeşitli makineler aracılığı ile dövüldükten sonra özel olarak tasarlanmış merdanelerden geçirilerek inceltilir. Kağıt hamurunu incelttikten sonra kağıt içerisinde yer alan nemin buharlaştırma yönteminden yararlanılarak alınması gerekmektedir. Nem alınmayacak olursa elde edilen kağıtlar birbirine yapışacaktır. İnceltilmiş olan kağıtlara ısı verilerek nem uzaklaştırılır ve kağıtlar kuru hale gelir. Tüm bu işlemler sonrasında sevkiyatı kolaylaştırmak adına üretilen tüm kağıtlar bir rulo ya sarılır ve paketlenir. Artık tüm işlemlerden geçmiş olan bu kağıtlar kullanıma hazırdır.

Kağıt İsrafını Nasıl Önleriz?

Biz çöp
değiliz!

Kağıt, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bilginin saklanması, kültür ve sanatın yayılmasında büyük rol oynayacaktır.

Günümüzde bilim ve teknolojinin gelişmesi kağıt kullanımını hem azaltmış hem de arttırmıştır. İçinde bulunduğumuz dijital çağ her ne kadar kağıdı ikinci plana atsa da kağıt kullanımı hala önemini korumaktadır. Bu önem bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Dünyadaki israfın % 50'sini kağıt israfı oluşturmaktadır. Bu yüzden kağıt israfı dünya ülkelerinin bir çevre sorunu haline gelmiştir.

Kağıtların selülozdan yapılması, ağaçların kesilmesine yol açarken, bilinçsizce yapılan üretimler ise ormanların yok olmasına sebep olmaktadır.

Bunları Biliyor musunuz?

- Ülkemizde yılda yaklaşık bir milyon ton kağıtla gereksiz yazışma yapıldığını...
- İnsanların birbirine gönderdiği kağıtların %44'ünün okunmadığını ve bir insanın ömrünün 8 ayını gereksiz yazışma zarflarını açarak geçirdiğini
- 1 kağıdın 5 kez yeniden kullanılabilirliğini
- 70 kg. atık kağıdın 1 ağaç kurtardığını
- Atık kağıdın ağaç yerine kullanılmasıyla, %25-70 Enerji Tasarrufu, %60 Hava Kirliliğinde Azalma, %40 Su Kirliliğinde Azalma, %60 Su Tasarrufu, %40 WWÇöp Hacminde Azalma Sağlanabileceğini..
- Bir büyük kayın ağacının, 72 kişinin günlük oksijen ihtiyacını karşıladığını

Bu yüzden kağıt, plastik, cam ve hatta yemek artıklarının geri dönüşümüne katkı sağlamalıyız.

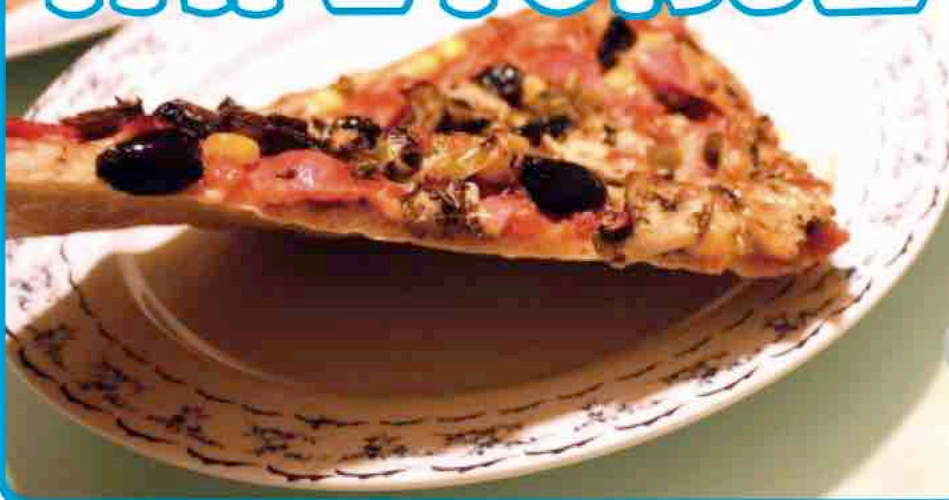
Özellikle kağıt israfını önlemek için;

- * Öncelikle herkesin çevre konusunda bilinçlenmesi gerekmektedir.
- * Haberleşme ve yazışmalar dijital cihazlar ile yapılmalıdır.
- * Kağıtlar düzenli ve gerektiğinde kullanılmalıdır.
- * Kağıt tüketimine karşı geri dönüşüm sistemleri kurulmalıdır.
- * Kullanılan ve atık haline gelen kağıtlar muhakkak ayrılmalı ve geri dönüşüme verilmelidir.

Eğlence Zamanı

EVDE PIZZA YAPIYORUZ

Merhaba Arkadaşlar,

Bu sayımız da evde pizza yapmaya karar verdik. Pizzamızın tarifi çok kolay. Pizza hamurunu evde kendiniz yapabilir, pizza keyfini doyasıya yaşayabilirsiniz. Yapacağımız pizzanın tadının çok lezzetli olduğu hususunda ben iddialıyım.

Ayrıca dilediğiniz malzemelerle pizzanızı zenginleştirerek pişirebilirsiniz. Haydi evde pizza yapalım...

Malzemeler:

- 500 gram un
- 300 gram kadar rendelenmiş kaşar.
- 1 tatlı kaşığı şeker,
- 1 bardak ılık su,
- 1 yemek kaşığı toz maya
- 1 kaşık sıvı yağ
- 1 kase salça

Kişi sayısına göre, salam, sucuk, sosis, zeytin, biber, domates, 4-5 tane mantar ve salça. Önce 1 su bardağı ılık suda,

1 tatlı kaşığı şeker eritip, 1 yemek kaşığı toz maya (instant) eklenerek karıştırılmalı.

3 su bardağı unun ortasına tuz, bir kaşık sıvı yağ, şeker-su-maya karışımı eklenip, yoğuralım ve

yarım saat-40 dakika yoğurduğumuz hamuru dinlendirelim.

Dinlenmiş hamurdan bir parça alarak pizzanın şeklini alacak şekilde elimiz ya da bir merdane yardımı ile açalım. Yağlanmış ya da yağlı kağıt serilmiş tepsiye açılmış pizzamızı koyup hafifçe sulandırılmış salçayı pizza hamurunun üzerine sürelim.

Kaşarın 1/3'ünü salçanın üzerine serpeyim.

Salam, kaşar, sosis, sucukları salçalı pizza hamurunun üzerine yerleştirelim.

İsterseniz mantar, biber, zeytin ve domates ekleyebilirsiniz.

En üste biraz daha kaşar ekleyip pizzamızı fırına koyalım. 190-200 dereceye ayarlanmış fırınımızda, hamur

iyice kabarcıncaya ve üstündeki malzemeler kızarıncaya kadar pizzamızı pişirelim. Pizzamız hazır.

Şimdi afiyetle yiyebiliriz.

Sevgili arkadaşlar pizzamızın üzerine konulan malzemelerimizi hazırlarken elimizi kesmemeye dikkat ediyoruz. Bir de pizzamızı pişirmek için fırınımızı yakarken mutlaka büyüklerimizden yardım istiyoruz ki bir yerimizi yakmayalım ya da bir ev kazasına sebebiyet vermeyelim.

Enerjimiz Bol Olsun

Suyumuzu Tasarruflu Kullanalım

Arkadaşlar, Merhaba

* Geçen sayımızda Enerji Çocuk Naz dergimize konuk olup Enerji Verimliliği hakkında çok güzel bilgiler paylaşmıştı bizlerle. Naz ve arkadaşlarının ülkemizdeki bilgi paylaşımı ise devam ediyor. Bakalım Naz ve arkadaşları geçen sürede neler yapmışlar hep birlikte öğrenelim.

Merhaba Naz. Görüşmeyeli neler yaptın anlatır mısın bizlere?

Merhaba Öncü Çocuk. Öncelikle bizleri ilgiyle takip eden tüm arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Neler yaptığımı anlatmadan önce bir konuya arkadaşlarımdan dikkatini çekmek istiyorum. Biliyorsunuz bu sene yağmur ve kar ülke genelinde beklediğimiz gibi gerçekleşmedi. Son derece yağışsız bir kış geçirdik. Bu da maalesef yaz döneminde ihtiyacımız olan su miktarını etkiledi. Normal şartlarda da su tüketimimize dikkat edip suyumuzu verimli kullanmamız gerekirken bu sene ülkemizde yağışların az olması, su tüketimimizde daha dikkatli olmamız gerektiğini ortaya çıkardı.

Evet Naz çok haklısın ve çok doğru bir konuya değindin. Peki suyu verimli kullanmamız için ne yapmalıyız sence?

Bence biz çocuklara da bu konuda oldukça büyük görevler düşüyor.

- * Temiz kıyafetlerimizi kirli olanlarla karıştırmayalım ki çamaşır makinemiz boş yere daha fazla çalışsın ve böylece su tüketimimizde fazla olmasın.
- * Örneğin yazın özellikle çok su içeriz. Her su içmemizde ayrı bardak kullanmak yerine kendimize bir bardak seçip tüm günümüzü o bardağı kullanarak geçirmeliyiz. Böylece çok fazla bulaşık çıkmasını engelleyip yine bulaşık makinemizin boş yere çalışmamasını sağlayabiliriz. Ya da elde yıkanacak bulaşık sayısını azaltarak su tüketiminin azalmasına katkıda bulunabiliriz.
- * Bir de dişlerimizi fırçalarken ve elimizi yüzümüzü yıkarken de çok dikkat etmeliyiz. Çünkü bazı arkadaşlar suyu açıp dakikalarca çeşmeden suyu boşa akıtabiliyorlar. Bu da büyük bir su tüketimine neden oluyor.

Verdiğin bu kısa bilgiler için çok teşekkür ederiz Naz'cım. Söyle bakalım şimdi neler yaptın görüşmeyeli.

Sizlerden ayrı kaldığım sürede ülkemizin doğası, tarihi ve kültürü ile kendine ait farklı özellikleri olan Doğu Anadolu Bölgemizdeki arkadaşlarımla buluştum. Çok eğlenceli ve verimli bir gezi oldu benim için. Onlara enerji verimliliği için neler yapmaları gerektiğini arkadaşlarımla birlikte anlattık.

Hangi illere gittin çok merak ettim. Keşke ben de gelseydim seninle. Çok özendim sana şimdi.

Keşke gelseydin. Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak'ta bir sürü yeni arkadaşım oldu ve onlara da enerji verimliliği için neler yapmaları gerektiğini anlattım. Hepsi beni dikkatle dinlediler. Çok verimli bir hafta geçirdik kendileriyle. Onlar da çok mutlu oldular ben de çok mutlu oldum.

Senin adına sevindim Naz. Bir dahaki sefere ben de gelebilirim seninle inşallah. O zaman orada çektiğin fotoğraflara bakalım ve şimdilik arkadaşlara veda edelim.

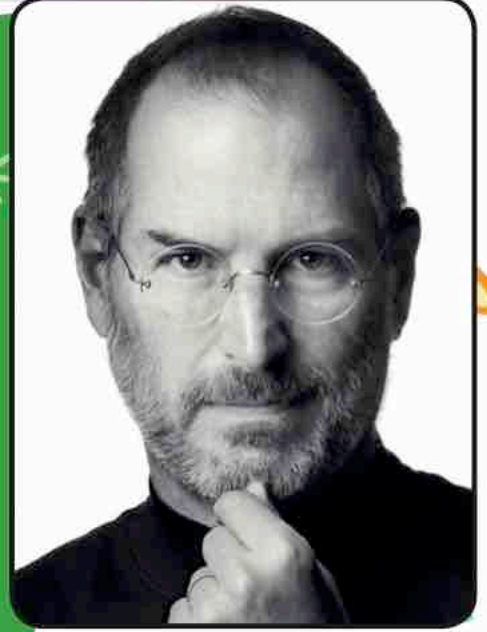
Sözün Kısası

Steve Jobs

Merhaba Arkadaşlar,

Steve Jobs, Apple Computer (Apple bilgisayar, iOS mobil işletim sistemi, iPhone, iPad, iMac, MacBook) Next Computer ve Pixar Animasyon firmalarının (Oyuncak Hikayesi, Bir Böceğin Yaşamı, Sevimli Canavarlar, Kayıp Balık Nemo, İnanılmaz Aile filmlerinin yapımcı firması) kurucusudur. Jobs, sadece çok başarılı bir firma yöneticisi ve teknoloji adamı olarak değil, söylediği özlü sözlerle de tanınan bir kişidir. Hemen hemen her konuda bir fikri olan Jobs, bu özelliğiyle birçok kişinin ilgisini çekmiş ve onlara ilham kaynağı olmuştur.

"Sözün Kısası"nda Steve Jobs'un hayatından küçük bir kesit ve yıllar geçse de onun unutulmayacak sözlerinden örnekler vermek istiyoruz.

Steve Jobs

1955-2011

Asıl adı Steven Paul Jobs'dur. 1955'te San Fransisco'da dünyaya geldi. Next Computer, Pixar Animasyon Stüdyoları'nın kurucusu, Apple Computer, Inc.'in kurucu ortaklarından birisi ve CEO'sudur.

Yaptığı işler, iş ve teknoloji dünyasındaki başarıları kadar söylediği sözlerle de unutulmaz kişiler arasına giren Jobs'un hepimize ilham kaynağı olabilecek sözlerinden örnekler:

- Hayatınızın kalan kısmını

şekerli su satarak mı yoksa dünyayı değiştirme fırsatını kullanarak mı harcamak istiyorsunuz?

- **Yaptığınız hataları görmezden gelmeyin; hepsi birer hayat dersidir.**

- Küçük başlayın, büyük düşünün...

- **Çoğu zaman insanlar, siz onlara gösterene kadar, ne istediklerini bilmiyor.**

- Kalitenin ölçü aracı olun. Bazı insanlar, mükemmeliğin beklendiği ortamlara alışık değildir.

- **İşiniz, hayatınızın büyük bir bölümünü dolduracak. Gerçekten tatmin olmanın tek yolu ise yaptığınız işin harika bir iş olduğuna inanmaktır. Harika bir iş yapmanın tek yoluysa, yaptığınız işi sevmektir.**

- Başarılı girişimcilerle başarısız girişimcileri birbirinden ayıran şeylerin yarısının sadece sabır olduğunu gördüm.

- **Kalite nicelikten daha önemlidir.**

Trafik ve İlk Yardım Haftası

Merhaba Arkadaşlar,

Ülkemizde "Trafik ve İlk Yardım Haftası" mayıs ayının ilk cumartesi gününü izleyen haftadır. Trafik haftasında trafik kurallarına uymanın ve ilk yardımın önemi vurgulanmaktadır.

Ülkemizde trafik kazalarının büyük çoğunluğu ihmalkarlık ya da trafik kurallarını önemsememekten kaynaklanmaktadır. "Kırmızı ışıkta geçilse ne olur ki?" diye düşünmek, kırmızı ışıkta durma kuralını önemsememek hem can hem mal kaybıyla sonuçlanan trafik kazalarına neden olabilmektedir. Arkadaşlar asla unutmayın, önemsiz trafik kuralı yoktur. Tüm trafik kuralları hayati önem taşır..

Trafik Nedir? İlk Yardım Nedir?

Motorlu ve motorsuz taşıtların ve yayaların karayollarındaki hareketlerine "trafik" adı verilir. Yayaların ve araçların karayollarındaki hareketlerini düzenleyen ve tanımlayan kurallara ise "trafik kuralları" denir. Trafik kurallarının işleyişini denetleyen kimselere "trafik polisi", trafikte meydana gelen istenmeyen olaylara da "trafik kazası" adı verilir. Trafik kazalarında meydana gelen yaralanmalara yapılan il müdahaleye ise "İlk yardım" denir.

Trafikte tüm insanlar birbirine karşı sorumludur. Çünkü trafiği paylaşırlar. Trafikte bir araç sürücüsünün ya da yayanın normalin dışındaki bir hareketi diğer sürücü ve yayaları da etkiler. Bu etki ile bahsettiğimiz, panikleme, sinirlenme ya da hatalı başka bir davranışta bulunmadır. Bunun sonucunda da trafik kazaları meydana gelebilir.

Bu hata ve kusurlar:

1-Yaya Kusurları:

Trafikte neredeyse her 10 kazadan birisi yaya kusurlarından kaynaklanmaktadır.

Yayalar yaptıkları en küçük bir hareketle bir kazayı anında tetikleyebilmektedirler.

İşte en çok görülen yaya kusurları:

- Yola aniden çıkmak,
- Araçlara ilk geçiş hakkını vermemek,
- Yol ortasında yürümek, oynamak, oturmak.

Motorlu ve motorsuz taşıtların ve yayaların karayollarındaki hareketlerine "trafik" adı verilir.

2-Yolcu Kusurları:

Yaklaşık 200 kazadan 1 kazanın sebebi yolcu kusurlarından kaynaklanmaktadır.

En çok bilinen yolcu hataları şunlardır:

- Arabalardan otobüslerden sarkmak,
- Araçlara ve ya otobüslere habersiz binmek ve inmek,
- Hareket halindeki taşıttan yere atlamak, (Araçın tam durmasını beklemeliyiz.)
- Taşıt içinde hareket etmek,
- Taşıtın dışında (çamurluk, bagaj vs.) seyahat etmek,

3-Sürücü Hataları:

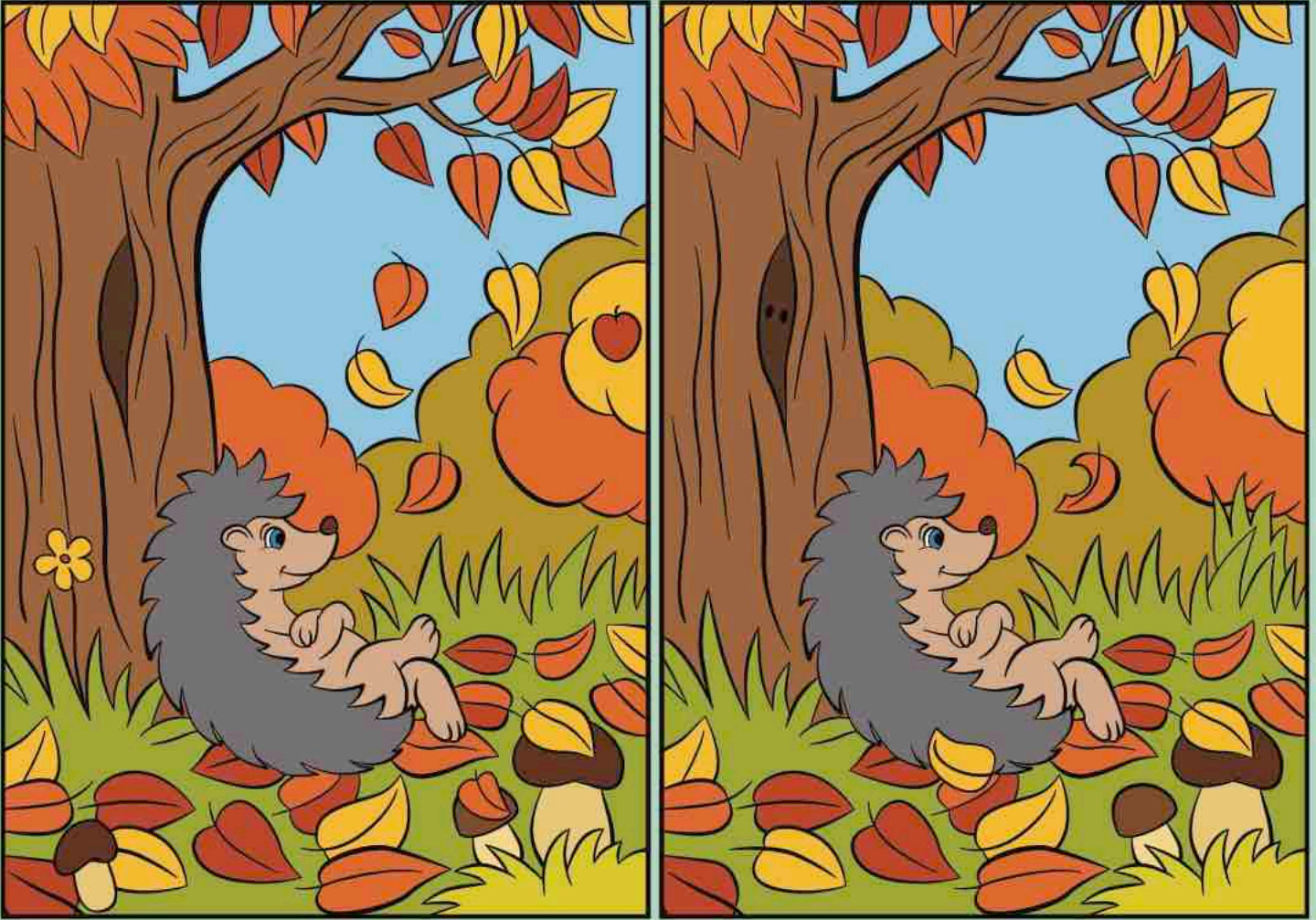
Trafik kazalarının en büyük sebeplerinden biri de sürücü hatalarından kaynaklanır. Ortalama olarak her 10 trafik kazasının 9'u sürücü kusur ve dikkatsizliği sonucu meydana gelir.

En yaygın yapılan sürücü hataları:

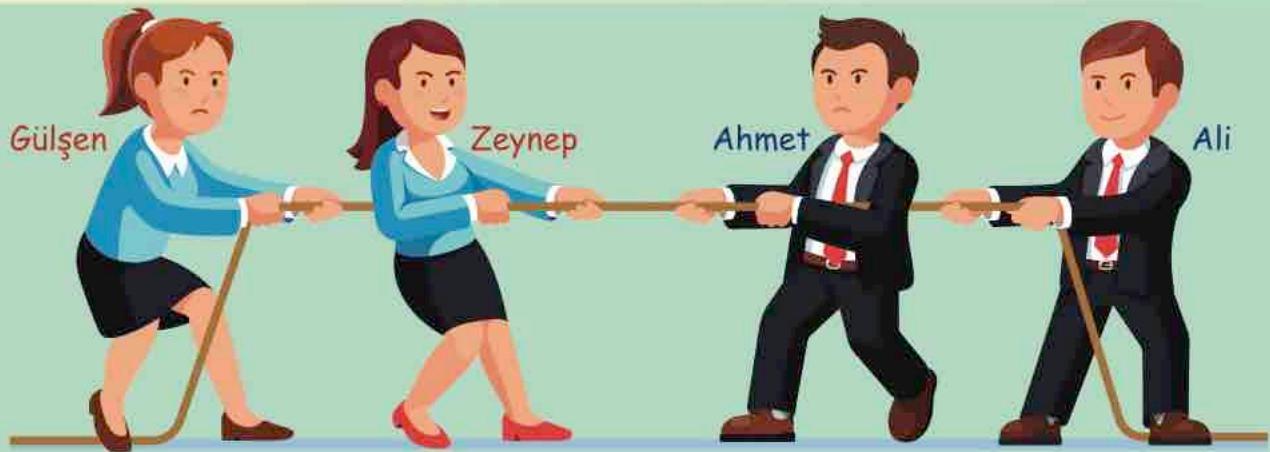
- Hız kurallarına, limitlerine uymamak,
- Hızını azaltması gereken (dönemeç, yaya geçidi vb.) yerlerde sürücünün hızını azaltmaması,
- Yanlış şeride girmek,
- Şerit değiştirme kurallarına uymamak,
- Alkollü araç kullanmak,
- Işıklı trafik cihazlarına uymayarak kırmızı ışıkta kural ihlali yaparak geçmek, trafikteki diğer kurallara uymamak olarak sıralayabiliriz.

Arkadaşlar unutulmamalıdır ki bir trafik kuralını ihmal etmek insan hayatının sonu olabilir. Lütfen her kurala uyalım.

12 FARK BULMACA

ZEKA BULMACA

Gülşen ile Zeynep; Ahmet ile Ali'yi kolayca çektiler. Gülşen ile Ahmet bir olunca; Ali ile Zeynep'i güçlkle de olsa çektiler. 'Gülşen ile Ali' ve 'Ahmet ile Zeynep'in kuvvetleri denk geldi, yenilemediler. Buna göre, ip çekme yarışmasındaki yarışmacıları kuvvet sırasına göre sıraya dizebilir misiniz?

İKİLİ BULMACA - ŞİFRELİ BULMACA

YAUZ				6			
GENEGEZ							
DUYU	9						
RAMS	3						
ÜNVES					1		
YÜNAD					2		
ŞÜNGE			5				
TÜRSAN		4					
PONTÜL					7		
SAKAGİL							
ZILDIY			8				
TÜRPIJE							

Sevgili arkadaşlar,
Önce karışık olarak verilen harflerden anlamlı kelimeler elde edin ve karşlarındaki karelere yazın. Sonra da kareler üzerindeki sayılara isabet eden harfleri aşağıdaki karelere yazarak anahtar kelimeyi bulun.
Başarılar...
Bu sayıdaki kelimelerimiz uzayla ilgili...

Anahtar kelime

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

1	27	25	19	26	4		8	20	8	13	8	16		23
4	6	19	22		29	8	28	24	5		12	11	18	8
15	19	18	8	1		17	7	18	8	16		26	8	12
11	15		21	4	17	19		8	14	8	26	8	16	
22		6	4	15	8	26	19	16		25	8	21	8	15
	6	4	15		9		13		26	19	12		6	4
16	4	15		20	24	25	8	22		22	8	6		21
8	15	11	6		15	2	18	4	22		10	8	21	19
15	8	15		21	24	26		22	27	26	8	16	8	15
8	22		16	2	6	27	18		3		22	8	10	
22	4	28	19	18		16	8	26	4	6		26	8	6
8	15	8	26	4	15		12	8		19	26	4	18	19

Bulmacamızdaki sayılar simgelemektedir. "ŞAHİS" ve "KÖMÜR" kelimelerindeki harfleri aynı sayılı karelere yerleştirin. Sonra da diğer kelimeleri tahmin ederek bulmacayı çözün.

KELİME AVI - MİNİ KARE BULMACA

M	V	B	C	I	I	N	U	M	E	L	A	K	U	B
H	T	K	İ	R	P	İ	J	M	O	Z	B	Z	T	K
İ	L	E	O	P	A	R	H	C	E	Y	L	A	N	K
D	V	H	T	A	V	Ş	A	N	L	O	G	T	K	R
E	D	B	T	O	B	N	Y	A	H	Y	R	A	J	A
K	Z	Y	G	K	I	G	K	O	U	U	P	C	Y	F
R	E	F	O	M	A	A	H	M	K	L	L	O	V	E
O	B	R	P	K	Ç	Ş	N	O	U	R	U	M	A	S
T	R	O	A	Y	Ö	Z	A	M	R	N	G	I	U	V
İ	A	N	C	S	E	P	B	V	A	Y	E	I	U	V
L	F	A	A	U	N	A	E	L	B	G	Y	C	I	M
K	K	L	R	O	Ğ	A	P	K	S	D	İ	O	C	F
İ	I	S	A	A	S	A	S	P	V	C	K	H	B	L
A	D	A	K	I	K	Z	Ü	R	A	F	A	R	V	B
K	V	Y	N	U	M	Y	A	M	P	N	R	C	Z	Y

ASLAN
 TILKI
 KÖPEK
 ZEBRA
 KAPLUMBAĞA
 KURT
 GEYİK
 KAPLAN
 TAVŞAN
 MAYMUN
 SANSAR
 BUKALEMUN
 VAŞAK
 KARACA
 LEOPAR
 KEDİ
 ZÜRAFA
 SAMUR
 ÇAKAL
 KIRPI
 CEYLAN

Listedeki kelimeler diagramda soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir. Bakalım ne kadar zamanda bu kelimeleri bulabileceksiniz?..

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

SOLDAN SAĞA

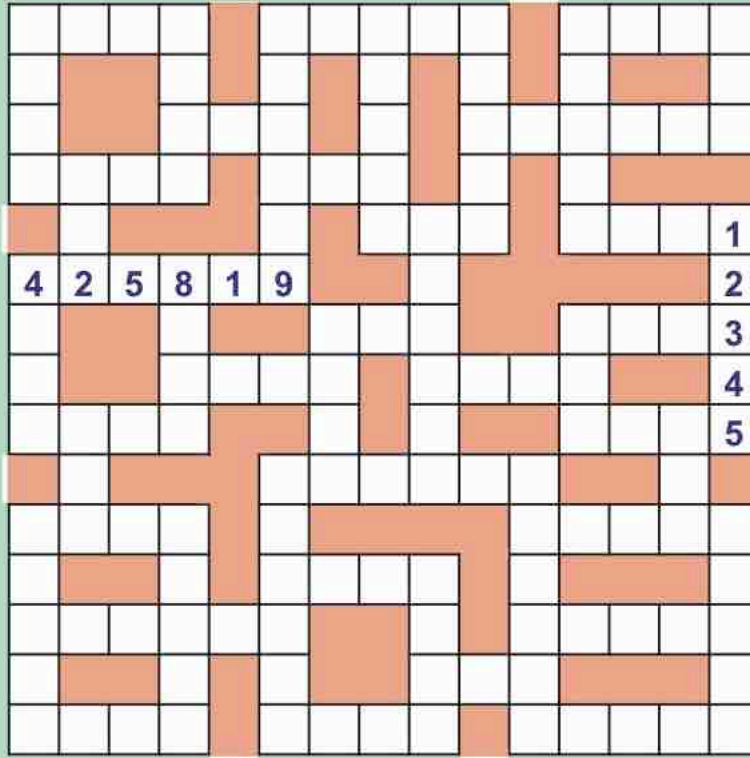
- 1- Siyaset
- 2- Bir ilimiz - Bir sayı
- 3- Şarkının tekrar bölümü
- 4- Güven
- 5- Bir geyik cinsi - Demirin sembolü
- 6- Arseniğin sembolü - Saç örgüsü
- 7- Çok küçük - Bir göz rengi
- 8- Gelenek - Bir besin

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1- Genel görünüm
- 2- Evlerin bölümlerinden - İlham
- 3- Fakat - Sodyumun sembolü
- 4- Direnme, ayak direme - Bir sayı
- 5- Fiyat listesi
- 6- Gündelikle çalışan işçi
- 7- Kontenjan sayısı - Bir bağlaç
- 8- Kısa zaman - Güç, derman

SAYI YERLEŞTİRME - KELİME YERLEŞTİRME

SAYI YERLEŞTİRME

3 Rakamlı

146

259

374

438

475

592

623

718

861

927

4 Rakamlı

1234

1543

2349

2714

3124

3659

4536

4872

5184

5468

6245

6581

6891

7355

7824

8274

8990

9520

9936

5 Rakamlı

12345

23416

24657

38674

41328

57136

65783

72865

76992

89254

93819

6 Rakamlı

253174

367298

425819

513453

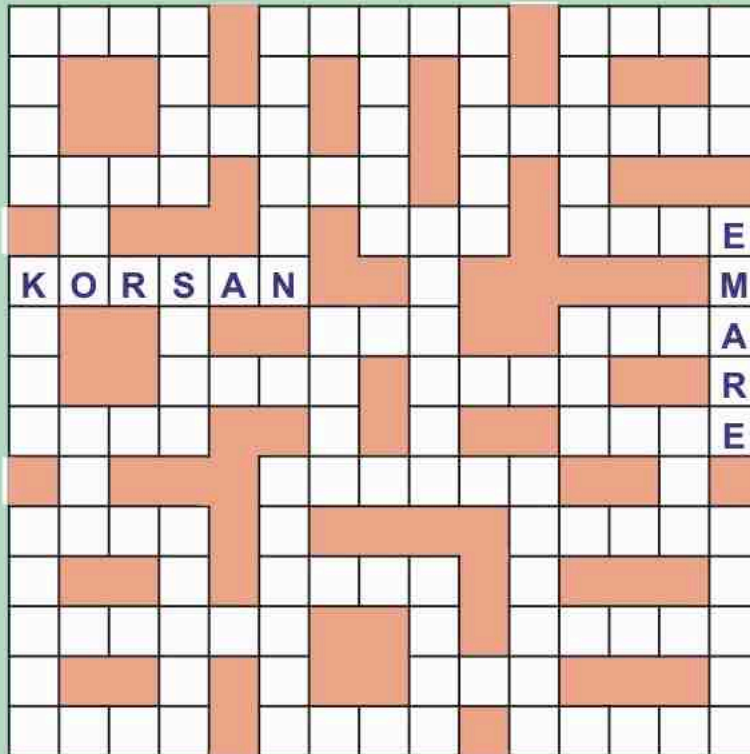
582648

641735

734869

896326

KELİME YERLEŞTİRME

3 Harfli

ADA

GEM

İKİ

POT

RAY

SAL

ŐOV

TOP

UFO

ZOR

4 Harfli

FARK

FİL

FLAŐ

FÜZE

GALA

KURS

KÜPE

LİRA

LİSE

MÜZE

RÜYA

SARF

SARP

SPOT

STEP

ŐAKA

ŐANS

ŐUBE

TROL

5 Harfli

BAMYA

ÇANTA

EMARE

EVREN

KABİN

LİTRE

PABUÇ

SAHİL

SEYİR

ŞEREF

TORBA

6 Harfli

DEVLET

HÜSRAN

KLASİK

KORSAN

MANTIK

MESNET

NORMAL

PATRON

-ÇÖZÜMLER-

3	6	5	9		7	6	9	9	2		5	1	8	4
1			9		3		3		4		7			7
2				3	7	4		8		6	4	1	7	3
4	5	3	6		8	6	1		5		3			
	9				6		9	2	7		6	8	9	1
4	2	5	8	1	9			5						2
8			2			6	2	3			1	5	4	3
7				7	3	5	5		1	2	3	4		4
2	7	1	4			8		7			6	2	4	5
	1				5	1	3	4	5	3			3	
7	8	2	4		8					6	5	7	8	3
2			1		2	3	4	9		7				8
8	9	6	3	2	6			5		2	3	4	1	6
6			2		4			2	5	9				7
5	4	6	8		8	9	9	0		8	9	2	5	4

F	A	R	K		P	A	B	U	Ç		Ş	A	N	S
L				Ü	A		A		A		E			A
A				P	O	T		M		N	O	R	M	A
Ş	U	B	E		R	A	Y		T		E			
F				O		A	D	A		F	Ü	Z	E	
K	O	R	S	A	N		E							M
U		A		S	O	V				G	A	L	A	
R			R	Ü	Y	A		L	I	S	E			R
S	T	E	P		K		E			M	Ü	Z	E	
O				M	A	N	T	I	K			O		
S	P	O	T		E					L	I	T	R	E
A			O		S	A	R	F		A			V	
H	Ü	S	R	A	N				I	S	E	Y	I	R
I		B		E					İ	K				E
L	I	R	A		T	R	O	L		K	A	B	I	N

P	O	L	I	T	I	K	A
A	D	A	N	A		O	N
N	A	K	A	R	A	T	
O		I	T	I	M	A	T
R	E	N		F	E		A
A	S		B	E	L	I	K
M	I	N	I		E	L	A
A	N	A	N	E		E	T

Gülşen > Zeynep > Ahmet > Ali

1	6	3	2	8	4	5	9	7
5	9	4	6	7	1	8	2	3
7	2	8	3	9	5	6	4	1
9	4	5	7	6	2	1	3	8
6	8	2	5	1	3	4	7	9
3	1	7	9	4	8	2	6	5
2	7	6	1	5	9	3	8	4
4	5	9	8	3	6	7	1	2
8	3	1	4	2	7	9	5	6

5	8	1	9	3	4	6	7	2
9	4	7	6	2	8	1	5	3
3	6	2	7	1	5	4	9	8
1	7	8	5	9	3	2	4	6
2	3	5	4	6	1	9	8	7
4	9	6	2	8	7	3	1	5
6	2	4	8	7	9	5	3	1
7	5	3	1	4	6	8	2	9
8	1	9	3	5	2	7	6	4

Fazla Harfler: SERPİL

Noksan Harfler: TÜRKİYE ÇOCUK

İkili Bulmaca

Kelimeler: UZAY GEZEĞEN UYDU MARS VENÜS
DÜNYA GÜNEŞ SATÜRN PLÜTON GALAKSİ YILDIZ
JÜPİTER

Şifre: SAMANYOLU

J	Ü	B	İ	L	E		A	Ç	A	C	A	K		G
E	M	İ	N		Ş	A	H	I	S		F	O	R	A
T	İ	R	A	J		D	U	R	A	K		L	A	F
O	T		Y	E	D	İ		A	P	A	L	A	K	
N		M	E	T	A	L	İ	K		B	A	Y	A	T
	M	E	T		Ğ		C		L	İ	F		M	E
K	E	T		Ç	I	B	A	N		N	A	M		Y
A	T	O	M		T	Ö	R	E	N		Z	A	Y	İ
T	A	T		Y	I	L		M	Ü	L	A	K	A	T
A	N		K	Ö	M	Ü	R		V		N	A	Z	
N	E	H	İ	R		K	A	L	E	M		L	A	M
A	T	A	L	E	T		F	A		İ	L	E	R	İ

$$4 \times 6 - 10 = 14$$

$$1 + 7 \times 3 = 24$$

$$6 \times 2 \times 1 = 12$$

$$10 - 2 + 3 = 11$$

$$9 + 10 + 2 = 21$$

$$19 - 4 - 5 = 10$$

$$5 \times 7 - 9 = 26$$

$$3 \times 4 + 8 = 20$$

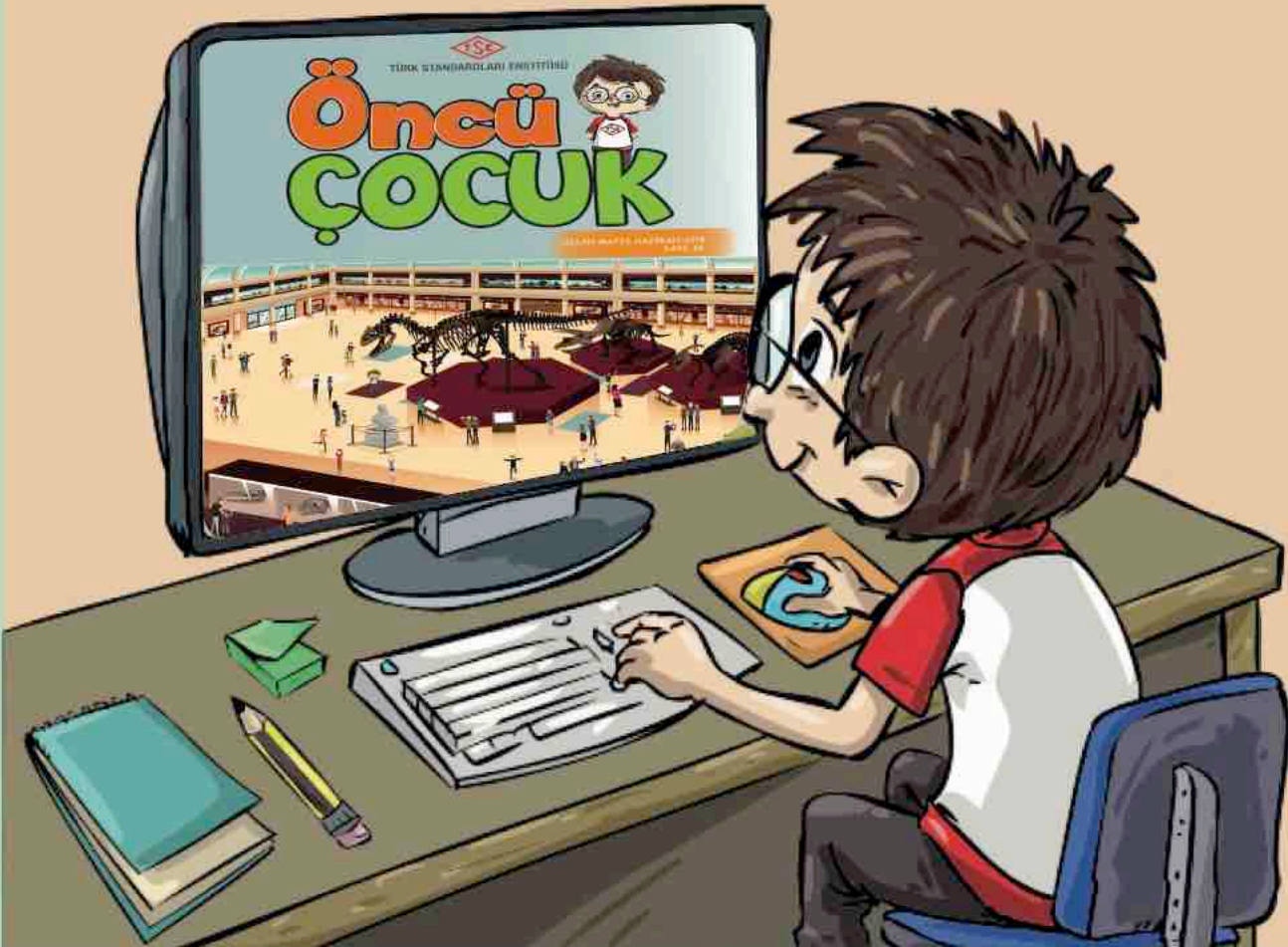
$$11 - 5 \times 3 = 18$$

$$6 + 1 \times 2 = 8$$

ÖĞRETMEN ve ÖĞRENCİLERİMİZİN DİKKÂTİNE!

ABONELİK HATIRLATMA

1. Dergilerimize öğretmen ve öğrenci olmak üzere 2 farklı türde abonelik yapılmaktadır.
2. Öğretmen abonelerimize her gönderimde 5'er, öğrencilere ise 1'er adet dergi gönderilmektedir.
3. Dergimizin daha fazla öğretmen ve öğrenciye ulaşması amacıyla abonelik sistemimiz her sene 15 Haziran tarihi itibarıyla yenilenmektedir. (Örneğin; şu anda abone olan tüm öğrenci ya da öğretmenlerin aboneliği 15 Haziran 2018 tarihi itibarıyla otomatikman sistem tarafından silinecektir.)
4. Dergilerimiz kargo dahil tamamen ücretsizdir.
5. Abone olmanıza rağmen dergileriniz elinize ulaşmıyorsa adagli@tse.org.tr mail adresine ya da 0312 416 67 47 nolu telefona geri dönüş yapabilirsiniz.
6. Dergilerimize bu linkten (<https://dergi.tse.org.tr>) abone olabilirsiniz.

tse.org.tr